

KRÁL JINDŘICH IV.

Díl první

Historická hra v pěti jednáních

OSOBY

KRÁL JINDŘICH IV.
 JINDŘICH, PRINC WALESKÝ, }
 JAN Z LANKASTRU, } *synové královi*
 HRABĚ WESTMORELAND
 SIR WALTER BLUNT
 TOMÁŠ PERCY, *hrabě z Worcestru*
 JINDŘICH PERCY, *hrabě z Northumberlandu*
 JINDŘICH PERCY, *příjímá Hotspur, jeho syn*
 EDMUND MORTIMER, *hrabě z Marchu*
 RICHARD SCROOP, *arcibiskup yorský*
 ARCHIBALD *hrabě Douglas*
 OWEN GLENDOWER
 SIR RICHARD VERNON
 SIR JOHN FALSTAFF
 SIR MICHAEL, *přítel arcibiskupa yorského*
 POINS
 GADSHILL
 PETO
 BARDOLF
 LADY PERCYOVÁ, *choť Jindřicha Hotspura a sestra Mortimerova*
 LADY MORTIMEROVÁ, *dceř Owena Glendowra a choť Mortimerova*
 PANÍ ČIPERNÁ, *hostinská v krčmě v Eastcheapu*

LORDOVÉ, DŮSTOJNÍCI, ŠERIF, VINÁRNÍK, ŠTOLBA, DVA KOŇAŘI,
 DOMOVNÍK, SKLEPNÍCI, POCESTNÍ, SLUHOVÉ a DVOŘANÉ

Dějiště v Anglicku

JEDNÁNÍ PRVNÍ

SCÉNA PRVNÍ

Londýn. — V královském paláci.

(*Vystoupí KRÁL JINDŘICH, JAN Z LANKASTRU,
 HRABĚ WESTMORELAND, SIR WALTER BLUNT a jiní.*)

KRÁL JINDŘICH. Tak schvácení a bledí starostmi
 přec nalzáme čas, by štváný mír
 si vydechnul a hlasem trhaným
 zas jektal nový boj, jenž započít
 má na pobřežích dálně odlehlých.¹ 10
 Již této země půda vyprahlá
 rty nepotřísni krví vlastních dítek;
 již břitká² válka pole nezbrzdí
 a nepodrtí její květiny
 rot³ nepřátelských zbrojná kopyta. 15
 Ty oči posupné, jež nedávno
 jak povětroně nebes neklidných,
 ač jedné látky jsou a přírody,
 se potkávaly vnitřním rozbrojem
 a v divém shluku řeže občanské,
 teď v řadách sdružených a úměrných 20
 se jednou cestou budou ubírat
 a nebudou již čelit odporem
 svým známým, pokrevným a spojencům.
 Hrot války, v chatrné jak pochvě nůž,
 již neporaní pána vlastního. 25
 Tož, přátelé, až k hrobu Kristovu
 co jeho vojíni a vázání
 jít do boje za jeho svatý kříž
 hned vypravíme vojsko anglické,
 jež určeno⁴ již v lůně mateřském 30

hnát ony pohany ze svatých niv,
 po jejichž lánech kráčivaly kdys
 ty božské nohy, jež pro naši spásu
 před čtrnácti sty lety přibity
 5 na hořký kříž. — Leč tento záměr náš
 jest rok⁵ již stár, a tedy zbytečno
 vám říkati, že půjdem; proto jsme
 se nesešli. Však to nám povězte
 a mluve, milý strýče Westmorelande,
 10 co ujednala včera naše rada
 na zrychlení té pilné výpravy.
 WESTMORELAND. Můj králi, horlivě vzat v úvahu
 ten spěch a mnohé výloh rozpočty⁶
 se stanovily včera, když tu vráz
 15 vše křížic z Walesu došlo poselství
 zpráv těžkých plné, z kterých nejhorší
 je ta, že bohatýrský Mortimer,
 své mužstvo herefordshirské veda v boj
 20 vstříc tlupám divokého Glendowra,
 byl krutou rukou toho Welše jat
 a tisíc jeho lidí pobito,
 na jejichž tělech taká ohavnost,
 tak zvířecí a nectné násilí
 od oněch welšských ženštin spácháno,
 25 že bez hanby to nelze povídat.
 KRÁL JINDŘICH. Tož zdá se tedy, o tom boji zvěst
 že přerušila naši výpravu
 do Svaté země.
 WESTMORELAND. Vskutku, pane můj;
 30 a jiné věci k tomu přispěly,
 neb horší, nemilejší noviny
 nám přišly od severu, a ty jsou:
 V den Pozdvižení kříže svatého
 bojovný Hotspur, mladý Harry Percy,
 35 a statný Archibald, ten chrabrý vždy
 a osvědčený Skot, se utkali
 u Holmedonu,
 kdež krvavou a těžkou hodinu
 si připravili, jakž dle hřmání⁷
 40 jich děl a podle jiných příznaků

zvěst vypráví; neb ten, kdo přines ji,
 vsed na koně, když vřavou vrcholil
 ten hrdý boj a bylo nejisto,
 kam nakloní se jeho vahadlo.⁸
 KRÁL JINDŘICH. Zde drahý, věrně činný⁹ přítel náš
 5 sir Walter Blunt, jenž s koně sesednul
 teď právě, každou prstí potřísněn,
 jež dělí naše město sídelní
 a Holmedon; a ten nám vítané
 a utěšené zprávy přináší.
 10 Jeť hrabě Douglas v bitvě poražen
 a deset tisíc Skotů udatných
 a s nimi dvaadvacet rytířů
 sir Walter spatřil v krvi na kupách
 tam na té holmedonské planině.
 15 A mezi těmi, které Hotspur jal,
 jest Mordake,¹⁰ hrabě z Fifu, Douglasův
 syn nejstarší; též hrabě z Atholu
 a Menteith, Angus, hrabě Murrayský.
 A není-li to kořist poctivá,
 20 plen nádherný? — Ha, strýče, není-li?
 WESTMORELAND. Ba věru vítězství,
 jakým se kníže může honosit.
 KRÁL JINDŘICH. Tím zkormucuješ mne, hřích závisti
 mi vnukaje, že lord Northumberland
 25 byl takým zdatným synem obdařen,
 jenž v ústech slávy zní a ve hvozdu
 jest mezi všemi nejrovnější strom;
 jenž miláčkem jest sladké Štěstěny
 a její pýchou; kdež, jak hledím já
 30 na jeho věhlas, vidím, hanbou jen
 a hýřením jak mladý Jindřich můj
 si čelo třísnil. Ó kéž dokázat
 se dalo jen, že skřítek nějaký,
 jenž v noci obchází, nám vyměnil
 35 ty obě naše dítky v kolébkách¹¹
 a moje Percy zval a jeho pak
 Plantagenet! — Tu jeho Jindřicha
 bych já měl za svého a mého on.
 Leč pro tu chvíli z mysli pustme jej.
 40

- Co tomu, strýče, říkáte, jak zpych ten mladý Percy? Všechny zajaté, jež ukořistil v této výpravě, si podržel a vzkazuje mi, že jen Mordake, hrabě z Fifu, bude můj.
- WESTMORELAND. V tom vězí naučení strýcovo; toť Worcester, hvězda vám vždy neblahá, jej nutká ježit se¹² a čepýřit svůj mladý hřebínek vám na úkor.
- 10 KRÁL JINDŘICH. Já poslal proň, by zodpovídal se; a protože zatím nutno odložit ten zbožný záměr jeruzalémský. Na příští středu chceme radu svou mít ve Windsoru; lordům sdělte to.
- 15 Však sám se opět rychle navratte, neb říci víc a činit nutno jest, než nyní pro hněv možno vyslovit.
- WESTMORELAND. Tak stane se, můj králi. (*Odejdou.*)

SCÉNA DRUHÁ

- 20 Londýn. — Komnata princova.

(*Vystoupí JINDŘICH, PRINC WALESKÝ, a FALSTAFF.*)¹³

- FALSTAFF. Nu, Jindro, — jakýpak je denní čas, hochu?
- PRINC JINDŘICH. Tvůj vtip tak ztučněl¹⁴ pitím starého sektu, rozpínáním se po večeři a pospáváním na lavicích odpoledne, žeš vlastně zapomněl ptáti se na to, co bys vlastně vědět chtěl.
- 25 Cožpak, u všech čertů, je tobě do denního času? — Leda by hodiny byly korbele sektu, minuty kapouni, cymbály jazyky svodnic, ciferníky štítý vykřičených domů a boží slunce samo švarná, rozpálená mladice v ohnivě dykytě. Jinak nevím, proč
- 30 bys tak plýtvál slovy a ptal se na denní čas.
- FALSTAFF. Věru, teď mi mluvíš do duše,¹⁵ Jindro, neboť my, kteří měšce berem, obcházíme při měsíci a sedmi hvězdách,¹⁶ a ne pod Foebem, tím bludným švarným rytířem. — A prosím tě, holoubku, až budeš králem, a Bůh Tvou Milost zachovej — chtěl
- 35 jsem říci Tvé Veličenstvo, neboť milostnosti nebude na tobě ani zbla —

- PRINC JINDŘICH. Jakže — ani zbla?
- FALSTAFF. Ba na mou duši, ani tolik ne, co by ti stačilo na modlitbu před miskou smažených vajec.
- PRINC JINDŘICH. Nu tedy, co? — Mluv, zkrátka, zkrátka!¹⁷
- FALSTAFF. Až tedy budeš králem, holoubku, nedopust, aby nás, 5 kteří jsme panoši krasavice¹⁸ noci, nazývali zloději krásy dne. Buďtež lovci Diany, kavalíry stínu, miláčky luny. Ať nám pak říkají, že jsme lidé zvedení, jsouce vedeni jako moře svou vznesenou a cudnou velitelkou lunou, pod jejíž záštitou — kradem!
- PRINC JINDŘICH. Dobře mluvíš a také trefně, neboť štěstí nás, 10 rytířů luny, má příliv a odliv jako moře, jsouc jako moře ovládnáno měsícem. Tak na příklad měsíc zlatáků, co nejodvážněji ukradený v pondělí večer a co nejlehkovážněji utracený v úterý ráno, dobyt se zaklením „dej sem!“ a probit s voláním „přines!“ — je teď na odpadu až k nejnižšímu stupni žebříku a za chvíli 15 na přílivu až pod hřeb šibenice.
- FALSTAFF. Přisám bůh, mluvíš pravdu, chlapče. A teď mi řekni, není-li ta naše paní šenkýřka tam v krčmě tou nejroztomilejší ženuškou na světě.
- PRINC JINDŘICH. Jako med z Hybly, můj starý lamželezo.¹⁹ — 20 A není-li věžeňská kazajka tou nejkrásnější a nejtrvalejší hazukou?
- FALSTAFF. Jakže, jakže, — ty třeštile! Už ti zase vlezlo do hlavy to špičkování a ty narážky? Copak je, k čertu, mně do věžeňské kazajky? 25
- PRINC JINDŘICH. A kýho řasa, cožpak je mně do naší paní šenkýřky?
- FALSTAFF. Však jsi s ní nejednou, jářku, často účtoval.
- PRINC JINDŘICH. Volal jsem tě kdy, abys zaplatil svůj řád?
- FALSTAFF. Ne, nikdy ne; jen co je slušno, tys tam všecko platil sám.
- PRINC JINDŘICH. Ano, a jinde též, pokud mi peníze stačily, a kde 30 nestačily, užil jsem svého úveru.
- FALSTAFF. Tak jest, a využil ho tak, že kdyby nebylo jasno, že jsi jasným dědicem trůnu... ale, prosím tě, holoubku, zůstanou v Anglicku stát šibenice, až budeš králem? A bude-li pak rekovnost tak nedůstojně skličována jako dnes rezavými svěráky starého kmotra — zákona? Až budeš králem, nevěš zlodějí. 35
- PRINC JINDŘICH. Ne; — ty je budeš věšet.
- FALSTAFF. Já? Toť překrásné. Přisám bůh, já budu neodvislý soudce.
- PRINC JINDŘICH. Už soudíš křivě; myslím, že věšení zlodějí dám tobě na starost a bude z tebe vzácný, šibeniční kat. 40

(Vystoupí POINS.)

FALSTAFF. Dobrá, Jindro, dobrá; a ostatně se to už nějak tak hodí k mé povaze, asi tak, jako poklonkování u dvora; to mi věř.

PRINC JINDŘICH. Aby tě v nějakou hodnost oblekli?

5 FALSTAFF. Ano, aby mne aspoň oblekli, čehož kat nemá zapotřebí, neboť má plné truhly šatů po oběšencích. U všech dáblů, mně je dnes tak teskno jako starému kocouru nebo ucloumanému medvědu.²⁰

PRINC JINDŘICH. Nebo starému lvu nebo loutně seladonově.

10 FALSTAFF. Bažet; — anebo jako rozvřeštěným²¹ linkolnshirským dudám.

PRINC JINDŘICH. Cožpak abys se porovnal se zajícem²² a svůj smutek se zádumčivostí bahnitého příkopu?

15 FALSTAFF. Máš ta nejnechtutnější podobnoství na světě a jsi vskutku ten nejvtipnější, nejlotrovštější — líbezný mladý princ. — Ale, Jindro, prosím tě, nekormut mne už světskými marnostmi. Kéž nám toho milý Bůh dopřátí ráčil, abychom se dozvěděli, ty i já, kde mají zásobu poctivých jmen na prodej. Někaký plesnivý lord z královské rady vypeskoval mne onehdy na ulici kvůli vám, mladý pane; ale já ho neposlouchal, a přece mluvil velmi

20 moudře; ale já si ho nevšímá, a přece mluvil moudře, a k tomu na ulici.

PRINC JINDŘICH. Tos dobře udělal, neboť moudrost křičí na ulicích²³ a nikdo jí nedbá.

25 FALSTAFF. Ó, ty vždycky po čertech dobře cituješ a vskutku dovedl bys pokaziti svatého. Tys se těžce na mně prohřešil, Jindro! Bůh ti to odpust! Než jsem tě poznal, Jindro, byl jsem nevědomý jako nemluvně a teď, mám-li pravdu říci, jsem o málo lepší než někdo z prostopášníků. Musím už nechat toho nynějšího živo-

30 lotr! Já nechci být zatracen ani kvůli synu kteréhokoliv krále v křesťanstvu.

PRINC JINDŘICH. Kdežpak zejtra ukradnem nějaký měšec, Janku?

FALSTAFF. I hromši, kde chceš, chlapče; jsem při tom a nebudu-li, nazvěte mne lotrem a vysmějte se mi.

35 PRINC JINDŘICH. Vidím, že jsi na přímé cestě k napravení. Modlíš se a krađeš.

FALSTAFF. Inu, Jindro, vždyť je to mé povolání, Jindro. Nikdo nehřeší, pracuje-li ve svém povolání.

Poins — Teď se dozvíme, má-li Gadshill něco na mušce. Ó, kdyby lidé docházeli spasení po své zásluze, kterážpak žumpa v pekle byla by dost vytopena pro něho! To je ten nejnehoráz-

5 nější lotr, jaký kdy vzkřikl Stůj! na poctivého člověka.

PRINC JINDŘICH. Dobré jitro, Edouši.

POINS. Dobré jitro, milý Jindřichu. — Co říká monsieur Svědomíčko? Co říká sir John Sekt z Cukrovic? Jene, jakpak se snášíte dábel a ty o tvou duši, kterou mu prodal o minulý Velký pátek za sklenku madeirského a studené kapouní stehýnko?²⁴

10

PRINC JINDŘICH. Sir John dostojí slovu, — dábel dostane svůj díl; neboť on ještě nikdy na přísloví nezhrěšil: — dá čertu, co jest čertovo.

POINS. Jsi tedy zatracen, protože stojíš ve slovu dáblu.

PRINC JINDŘICH. Jinak by byl zatracen proto, že dábla ošidil.

15

POINS. Ale, hoši, hoši, zejtra časně ráno, ve čtyři hodiny u Gadshillu! Půjdou tamtudy poutníci do Canterbury s bohatými obětními dary a pojedou tam kupci do Londýna s tučnými měšci. Mám škrabošky pro vás všechny: koně máte sami; Gadshill přenocuje dnes v Rochestru; já objednal na zejtrí večeri

20 v Eastcheapu; můžeme to provésti tak bezpečně jako se vyspat. Chcete-li jít, nacpu vám měšce zlatáky; nechcete-li, zůstaňte doma a dejte se oběsit.

FALSTAFF. Poslechni, Edo, — zůstanu-li doma a nepůjdu-li s vámi, dám vás oběsit proto, že jdete.

25

POINS. Tak! — Ty hroudo masa!

FALSTAFF. Jindro, nepůjdeš s námi?

PRINC JINDŘICH. Já na loupež? Já být zlodějem? Já ne; na mou věru ne.

FALSTAFF. Není počestnosti ani mužnosti ani poctivého kamarádství v tobě; a také nepocházíš z krve královské, když nemáš odvahy sáhnout po desíti bídných korunách.²⁵

30

PRINC JINDŘICH. Dobře tedy, jedenkrát v životě chci být ztřeštěncem.

FALSTAFF. Nu, to je moudrá řeč.

35

PRINC JINDŘICH. Ne, ať se děje cokoliv, zůstanu doma.

FALSTAFF. Přisámboh, stanu se tedy velezrádcem, až ty budeš králem.

PRINC JINDŘICH. Dělej, jak rozumíš.

POINS. Pane Johne, prosím tě, nech mne s princem o samotě; vyřídím mu to dobrodružství tak, že půjde.

FALSTAFF. Bůh ti dej ducha přesvědčivé výmluvnosti a jemu uši učennivé, aby cokoli promluvíš, dojalo, a cokoliv on uslyší, našlo víry, aby se opravdový princ pro obveselení stal nepravým zlodějem; neboť kormoutlivé zlořády našich časů potřebují 5
nápravy. Mějte se dobře. V Eastcheapu na shledanou!

PRINC JINDŘICH. Sbohem, ty pozdní jaro! Sbohem, ty babí léto. (Odejde Falstaff.)

10 POINS. Tož můj dobrý, líbezný, medový pane, pojdte s námi zejtra. Mám za lubem žert, který nemohu provést sám. Falstaff, Bar-
dolf, Peto a Gadshill přepadnou ty lidi, na které již čháme; vy a já při tom nebudem; i až budou mít kořist v rukou, dejte mi hlavu z plecí useknout, když já i vy zas neoloupíme je.

15 PRINC JINDŘICH. Ale jak se od nich odloučíme, až vyjedem?

POINS. Inu, vyjedeme dřív než oni nebo za nimi a určíme jim místo k setkání, kam arciť se nemusíme dostavit; potom provedou věc sami; ale jakmile budou hotovi, vyrazíme na ně my.

PRINC JINDŘICH. Dobře — ale možná, že nás poznají po našich 20
koních, šatech a mnohých jiných věcech.

POINS. To to! Našich koní neuvidí, přivázu je v lese; své škrabošky vyměníme za jiné, až od nich odjedem, a pak jsem si k tomu cíli opatřil režné kukle, abychom zakryli svůj známý vrchní šat.

PRINC JINDŘICH. Ale nevím, nebude-li jich na nás příliš mnoho?

25 POINS. Kdežpak! O dvou z nich vím, že jsou tak učiněné skety, jaké kdy jen braly do zaječích; a bude-li se ten třetí bít jen o chvílku déle než radno, at se nikdy nedotknu zbraně! Vrcholem šprýmu budou ty nehorázné lže, kterými nás ten tučný lotr bude 30
častovat, až se u večere sejdeme: jak se bil aspoň se třiceti, jak odrážel útoky, rozdával rány a jak mu šlo jen o vlas o život. A v tom, jak ho usvědčíme ze lži, jest ten žert.

PRINC JINDŘICH. Dobře, půjdu s tebou. Opatři vše, čeho potřebí; a dnes večer čekej na mne v Eastcheapu; budu tam večerět. Na shledanou!

35 POINS. Na shledanou, pane můj! (Odejde.)

PRINC JINDŘICH. Však vím, kdo jste, a na mžik zúčastním se vaší bujné nevázanosti;

leč v tom chci být jen slunci podoben,

jež nízkým, nakažlivým oblakem²⁶

40 dá před světem svou krásu zastírat,

by, až se uzdá mu být sluncem zas,
jsouc postrádáno, obdiv budilo
tím větší, trhající ty páry zlé,
jež jak se zdálo, již je rdousily.

Den každý v roce kdyby svátkem byl,
hra jako práce by se zrudila;
leč občas přichází nám vítaně
a vzácné přilohy nám lahodí.

Tak, až tu nevázanost svrhnou zas
a splatím dluh, jež nesliboval jsem,
čím lepší budu nežli slovo mé,
tím více předčím lidské naděje;
a jako třpytný kov na tmavé půdě
má náprava, mé viny skvělejší,
líp vynikne a zvábí oči víc
než ta, již schází temné pozadí.

Tak hřešit chci, by hřích byl umělostí,
a než se nadá kdo, se vrátím k ctnosti. (Odejde.)

SCÉNA TŘETÍ

Londýn. — Královský palác.²⁷

(Vystoupí KRÁL JINDŘICH, NORTHUMBERLAND, WORCESTER,
HOTSPUR, SIR WALTER BLUNT a jiní.)

KRÁL JINDŘICH. Až příliš chladná byla moje krev
a umírněná, vzkypět neschopna
nad těmi úkory; to znali jste
a šlapete mou trpělivost v prach:
však buďte jisti, napříště chci být,
co jsem, tož mocný, škůdcům²⁸ strašlivý,
a ne jak vede mne má povaha,
jež jako olej byla povolná
a měkká jako peří prachové,
a proto oné úcty pozbyla,
již hrdý vzdává pouze hrdému.

WORCESTER. Náš rod, můj kníže, málo zaslouží,
by na něm velkost cvičila svůj bič,

a k tomu velkost, která pomoci
těch našich rukou znádherněla tak.
NORTHUMBERLAND. Můj pane —
KRÁL JINDŘICH. Worcesterře, odejdi; neb vzdor
5 a nebezpečí vidím v očích tvých.
Jste, pane, smělý, vzpurný přespříliš
a nikdy nemůž strpět majestát
vzdor posupný na čele služebném.
Vám volno jít; — až bude potřeba
10 nám vašich služeb nebo rady zas,
my pošlem pro vás. (*Odejde Worcester.*)
(*K Northumberlandovi.*)
Vy jste mluvit chtěl.
NORTHUMBERLAND. Tak jest, můj králi. — Oni zajatci,
15 jež Harry Percy v Holmedonu jal
a kterých jménem Vaší Milosti
tam chtěno od něho, — jak Percy dí,
tak usilovně neodepřeni,
jak Vaší Výsosti se doneslo.
20 Buď závist,²⁹ nebo výklad nepravý
jsou tedy vinny tím, a ne můj syn.
HOTSPUR. Můj mocnáři, já žádných zajatých
jsem neodepřel. Ale vzpomínám,
když skončen boj a s hrdlem vyprahlým
25 tou řeží krvavou a klopotou
jsem bezdech, mdlý stál opřen o svůj meč,
že přišel jakýs pán, tak čistounký
jak ženich, švarný tak a vyfintěn;
a jeho vous, jenž nově přistřižen,
30 byl zrovna jako po žních strniště;
a navoněn byl jako mastičkář;³⁰
a mezi prstem ukazováčkem
a palcem držel s pižmem krabičku,
již každou chvíli k nosu pozvedal
35 a zase od nosu, jenž rozdurděn,
když blízko přišlo to, se rozfrčel.³¹
A on se pořád jenom usmíval
a požvatlával; a když vojní
kol mrtvé nosili, on surových
40 a nezpůsobných lál jim otrapů,

že nehezkou a brudnou mrtvolou
vzduch kazí Jeho Urozenosti.
A řečí sváteční jak slečinka
se ptal mne to a to; a konečně
5 tak mezi jinou řečí žádal pán
pro Vaší Milost moje zajaté.
Tu já, své rány cítě ustydle
a netrpěliv, z duše roztrpčen,³²
že taký papouš na mne dotírá,
jsem řek, co řek, já sám už nevím co,
10 že dám či nedám; — neboť rozzuřil
mne tím, že vypadal tak činaně,
tak libě voněl, žvatlal o dělech
a bubnech, ranách — Bůh to naprav sám! —
jak dvorní komorná. — A povídal,
15 že nejzácnějším lékem na světě
pro vnitřní rány velrybí je tuk³³
a že to velký žel, — jak už to je —,
že z útroh naší země nevinné
se kope prožluklý ten sanytr,
20 jímž mnohý urostlý³⁴ a dobrý hoch
tak zbaběle byl žití pozbaven.
A nebýt jenom ošklivých těch děl,
že býval by se sám dal na vojnu.
A na tak nechutný³⁵ a ploský žvast
25 jsem odvětil, můj kníže, nepřimo,
jak už jsem řek; a prosím, byste jen
té jeho zprávě nedal vstoupiti
jak obžalobě mezi lásku mou
a mezi Vaší jasnou Vznešenost.
30 BLUNT. Ta okolnost když, dobrý pane můj,
se uvází, ať Harry Percy řek
už cokoliv a k také osobě
a na takových místech, v taký čas
a při všem ostatním, tož vše, co děl,
35 můž bez úhony pochováno být
a nikdy nepovstat mu na škodu
neb k jakékoliv jeho obvině,
když to, co tenkrát řek, teď odvolal.
KRÁL JINDŘICH. Však zajatých nám nevydává přec
40

a kličky dělá si a výhrady,
 bych na svůj vlastní náklad vykoupil
 mu švagra, ztřeštěného Mortimera,³⁶
 jenž, při mé duši, zradil svévolně
 5 těch životy, jež vedl do boje
 s tím kletým čarodějem Glendowrem,
 jehožto dceru prý, jak slyšíme,
 teď hrabě z Marchu pojal za ženu.
 Mám tedy vyprázdnit své pokladny
 10 a ze zajetí zrádce dobývat?
 Mám velezradu sobě kupovat
 a vyjednávat o nepřátele,³⁷
 když sami sobě připravili zmar?
 Ne, hladem zhyň v té horské pustině,
 15 neb za přítele nikdy nebudu
 mít nikoho, jenž přímluvnými rty
 mne o jediný haléř požádá,
 by vyváznu ten buňič Mortimer.
 HORSPUR. Ten buňič Mortimer!
 20 On, mocný pane, nikdy neodpad
 krom sudbou války; jazyk jediný
 to za všechny ty rány dosvědčí,
 ty rány jako ústa zející,
 jež chrabře utřil, když sám a sám
 25 na rákositém břehu Severnu
 hrud' proti hrudi skoro hodinu
 se měřil vzdorně s velkým Glendowrem.
 Tu potříkráte sobě oddechli
 a potříkráte žízeň hasili
 30 dle shody ze Severnu bystrých vod,
 jenž ustrašen jich vzhledem krvavým
 svým chvějným sítím plaše probíhal
 a ukryl kučeravou hlavu svou
 v břeh vydutý, jenž krví zbrocen byl
 35 těch bohatýrských soubojovníků.
 Žeť nikdy podlá, shnilá³⁸ úskočnost
 své dílo nezbarvila ranami
 tak smrtelnými; nikdy nebyl by
 ctný Mortimer jich tolik snes a rád.

A protož pomluva ať neviní
 jej z odbojnictví.
 KRÁL JINDŘICH. Lžeš to o něm, lžeš!
 On nikdy s Glendowrem se neutkal,
 5 to říkám ti; on byl by zrovna tak
 si troufal potkati se s ďáblem sám
 než za soka mít Owena Glendowra.
 Zda nestydíš se? — Ale napříště
 mi, pane, o Mortimru nemluvte.
 Co nejdřív pošlete mi zajaté,
 10 sic uslyšíte o mně nemile.
 Vám volno, lorde Northumberlande,
 jít s vaším synem. — A ty zajaté
 nám pošlete, sic o tom zvíte zle.
 (Odejdou král Jindřich, Blunt a družina.)
 15 HOTS PUR. A kdyby o ně zařval ďábel sám,
 já nepošlu je! — Za ním půjdu hned
 a řeknu mu to. Srdci ulevím,
 ať třeba za to přijdu o hlavu.
 NORTHUMBERLAND. Jak — hněvem zpit? Stůj, sečkej okamžik.
 20 Hle, ujec —
 (Vrátí se WORCESTER.)
 HOTS PUR. O Mortimru nemluvit!
 Ha, — přísambůh, já mluvit o něm chci!
 25 I ať má duše spásy nedejde,
 když s ním se nespojím. Ba pro něho
 chci rozevřít všechny žíly své
 a krůpěj za krůpějí vycedím
 svou drahocennou krev z nich do prachu,
 30 bych pozved zdeptaného Mortimra
 k té výši, kde je nevděčný ten král,
 ten vděkupraždný, mrzký Bolingbroke!
 NORTHUMBERLAND. Bratře, král zbláznil tvého synovce.
 WORCESTER. Kdo žár ten vznítíl, když jsem odešel?
 35 HOTS PUR. Chce vskutku mít mé všechny zajaté!
 A když jsem ještě jednou nalehal,
 by vykoupil mi bratra ženy mé,
 tu v tváři zbled a na mne obrátil
 zrak smrtelný³⁹ a trásl se jak list
 40 již při tom pouhém slově „Mortimer“.

WORCESTER. Já za zlé mu to mítí nemohu;
 což nebyl nebožtíkem Richardem
 za nejbližšího krví prohlášen?

NORTHUMBERLAND. Tak byl; já slyšel prohlášení sám;
 5 to tenkrát, kdy nešťastný ten král
 — Bůh odpust', čím jsme na něm zhřešili! —
 se vydal na svou irskou výpravu,
 již musel přerušit, a vrátil se,
 by svržen byl a potom zavražděn.

10 WORCESTER. A v širých ústech světa bezectní
 a tupeni jsme pro tu jeho smrt.
 HOTSPUR. Jen tiše, prosím: — tedy prohlásil
 král Richard mého svata Mortimra
 za následníka?

15 WORCESTER. Ano, prohlásil;
 já sám to slyšel.

HOTSPUR. Aj, tož za zlé mít
 to královskému strýci nemohu,
 že přál si, aby hladem zahynul
 20 na pustých horách; — ale vy, co vy?
 Již na skrání toho zapomnětlivce
 jste vznesli korunu a ohavně
 té skvrně vydání jste pro něho,
 že k vraždě jste ho nabádali vy —
 25 zda chcete snášet kletby celý svět,
 že muži tomu náhončími jste,
 jen sprostě područními nástroji
 a pouty, žebříky, neb katy spíš?
 Ach, promiňte, že nízko sáhám tak,
 30 bych ukázal vám stav a hodnotu,
 v níž drží vás ten vychytralý král.
 Ó hanba, — má-li se v těch říkat dnech
 neb v letopisech příštích vyprávět,
 že muži vaší cti a velikosti
 35 jich obou pro věc křivou užili,
 jak — Bůh to naprav! — učinili jste,
 když líbeznou tu růži, Richarda,
 jste zradili a zasadili pak
 ten trn, ten šípek, toho Bolingbroka?
 40 A ještě větší hanba, má se říct,

že za blázny vás měl a odstrčil
 a setřásl vás ten, jenž pro sebe
 se dal vám vrhnout v takou potupu?
 Ne — ještě zbývá čas, kdy vykoupit
 5 čest vypovězenou a navrátit
 se opět v dobrou pověst u světa,
 se pomstít za úkornou pohrdu
 a výsměch toho krále zpupného,
 jenž dychtí dnem i nocí zaplatit
 vám celý dluh, jímž jest vám povinen,
 10 byt mělo se to vaší krví stát.
 A protož díím...

WORCESTER. Dost, ani slova již.
 A teď vám tajnou knihu otevru
 a nespokojenosti chápavé
 15 věc přečtu nebezpečnou, hlubokou,
 tak plnou úrazu a odvahy,
 jak někdo přes hučící bystrinu
 by přejít chtěl po vrátkém oštěpu.

HOTSPUR. Když spadne, dobrou noc — buď plav, neb zhyň.
 20 Nuž, od východu v západ pošlete
 své nebezpečí, potká-li je čest,
 jdouc od severu k jihu, začni boj.
 Ó, krev se plamenněji rozproudí,
 když honěn lev, než zajíc když je štván!
 25 NORTHUMBERLAND. Má velkých činů vidění a to
 jej pudí z míry klidné rozvahy.

HOTSPUR. To, přísambůh, se zdá mi lehký skok
 až z bledé lunny strhnout lesklou čest
 30 neb na dno mořské ponořiti se,
 jež olovnice nikdy nestihla,
 a vytáhnouti odtud za vlasy
 čest utonulou, jen když může ten,
 kdo zachránil ji, její hodnosti
 35 nést všechny bez soka. — Však jděte mi
 s tou vaší výpomocí chuděrskou!⁴⁰

WORCESTER. On utápí se v shluku přeludu;
 tvar věci samé ale nechápe. —
 Jen mžik mi, strýče, sluchu dopřejte.

HOTSPUR. Ach, promiňte. 40

WORCESTER. Ty skotské šlechtice,
jež zajal jste —
HOTSPUR. si všechny podržím.
On nedostane Skota jednoho,
5 to přísahám, a kdyby jeden Skot⁴¹
měl spasit jeho duši! — Ne a ne.
Já podržím je, při té pravici!
WORCESTER. Vy odchylujete se od věci,
a co chci říci, neposloucháte.
10 Ty zajaté si arcif necháte —
HOTSPUR. To také chci; — tot jasno jako den.
On řek, že nevykoupí Mortimra,
a o Mortimru mluvit brání mi;
však já si najdu ho, až bude spát,
15 a do uší mu houknu: „Mortimer!“
Ba, naučím si špačka hovořit
jen „Mortimer“ a darem mu ho dám,
by neustále dráždil jeho žluč.
WORCESTER. Jen slovo, strýče; poslyšte mne přec.
20 HOTSPUR. Všech snah se slavně odříkám krom té,
jak štvát a škorpit toho Bolingbroka.
A toho rváče, prince Waleského,
— tak nevědět, že jeho otec sám
jej nemiluje, uviděl by rád,
25 by potkala ho jakás nehoda, —
bych korbelfkem piva otrávil.
WORCESTER. Nuž sbohem, strýče; promluvíme si,
až víc vám bude milo poslouchat.
NORTHUMBERLAND. Jak pošetilý jsi to ztřeštěnec,
30 že jako vosou bodnut upadáš
v ten ženský rozmar, ucho poutaje
jen ku vlastnímu svému jazyku!
HOTSPUR. Aj, hleďte, mrskán jsem a bičován
a žáhán, bodán jako mravenci,
35 když o tom pleticháři doslechnu,
tom Bolingbrokovi. — To bylo v čas,
kdy Richard ještě žil — jak — mor je schvat! —
to hnízdo zvete v Glostershiru tam,
jež držel ztřeštěný ten vévoda,
40 ten jeho ujec York⁴² — kde ponejprv

jsem poklek před tím králem úsměvů,
tím Bolingbrokem — když jste vy a on
se z Ravenspurgu spolu vraceli —
NORTHUMBERLAND. V berkleyském zámku.
HOTSPUR. Ano, pravda, tam. 5
Ó, s jakou zdvořilostí přesládrou
se točil ke mně úlisný ten chrt!
„Až jeho útlé štěstí dospěje —“
a „dobrý Harry Percy, milý strýčku“, —
10 Čert vezmi také lotry! — Odpust Bůh!
Teď, milý ujče, co? — Já hotov jsem.
WORCESTER. Ó, nejste-li, jen znovu do toho; —
my můžeme čekat.
HOTSPUR. Věřu, hotov jsem.
WORCESTER. Tak zas k těm vašim skotským zajatým. — 15
Hned bez výkupného je propustte
a z Douglasova syna učíte
si sběratele vojska po Skotsku,
což z různých důvodů, jež písemně
vám zašlu, snadno se vám povolí.
20 (K Northumberlandovi.)
Vy, mylordě, co bude ve Skotsku
váš syn tak zaujat, hleďte potají
se vplížit v srdce toho ctěného
a všude mileného preláta — 25
HOTSPUR. Arcibiskupa yorského, či ne?
WORCESTER. Tak jest; — jenž snáší s velkou trpkostí
smrt svého bratra Scroopa⁴³ v Bristolu.
Já nemluvím tak z pouhých domyslů,
30 co mohlo by snad být, leč jen co vím,
že povídá se, kuje, umlouvá
a čeká jen, by ve tvář pohledlo
té příhodě, jež uvede to v čin.
HOTSPUR. Již větřím; jak jsem živ, to zdaří se!
NORTHUMBERLAND. Než zvěř se zvedla, pouštíš za ní psa. 35
HOTSPUR. Toť nemůže být věci krásnější!
A potom skotský voj a yorský lid
se spojí s Mortimrem?
WORCESTER. Tak stane se.
HOTSPUR. To vskutku nastraženo výborně. 40

WORCESTER. A nemalé nás nutí příčiny

vše uspíšit a vojsko sebrati,

když chceme svoje hlavy zachovat;

neb chovejme se klidně, jak jen lze,

5 král myslí vždy, že jest nám zadlužen,

a soudí, že jsme nespokojeni,

až najde čas, kdy zaplatí nám vše.

A již to vidíte, jak začíná

nás odcizovat zrakům lásky své.

10 HOTSPUR. Ba pravda, pravda; pomstíme se mu.

WORCESTER. Teď sbohem, strýče; nejděte v tom dál,

než v dopisech vám cestu naznačím.

Co nevidět, jak doba dozraje,

já tajně k lordu Mortimerovi

15 a ke Glendowrovi se vypravím,

kde vy a Douglas, jak to zařídím,

se s naším lidem šťastně sejdete;

i uchopíme silnou náručí

své štěstí, teď tak ve všem nejisté.

20 NORTHUMBERLAND. Buď sbohem, bratře milý; doufám v zdar.

HOTSPUR. Nuž sbohem, strýče. — Ó kéž na poli

už ryk a skřek nám ku hře hlaholí! (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ DRUHÉ

SCÉNA PRVNÍ

Rochester. — Nádvoří v zájezdni hospodě.

(*Vystoupí KOŇAŘ s lucernou.*)

PRVNÍ KOŇAŘ. Hej ho! Nejsou-li už čtyři hodiny,⁴⁴ at visím! Vůz 5
na nebi stojí už nad novým komínem a na koně není ještě na-
loženo. — Hej, štolbo!

ŠTOLBA (*uvnitř*). Hned, hned.

PRVNÍ KOŇAŘ. Prosím tě, Tomši, urovnej Ryzákovi⁴⁵ sedlo a vpředu 10
podstrč trochu koudele pod hrušku; ta ubohá mrcha se mi odřela
na kohoutku až hanba.

(*Vystoupí DRUHÝ KOŇAŘ.*)

DRUHÝ KOŇAŘ. Hrách a boby jsou zde tak ztuchlé jako mršina 15
a potom nemají ty ubohé herky dostat škrkavky. Ta hospoda je
obrácena z ruby na rub od těch dob, co je štolba Rubín ne-
božtík.

PRVNÍ KOŇAŘ. Chudák! Nesebral se od té chvíle, co ovsu přisko-
čilo; to byla jeho smrt.

DRUHÝ KOŇAŘ. Jářku, to je ta nejblechatější hospoda na celé lon- 20
dýnské silnici; jsem kropenatý jako okatice.⁴⁶

PRVNÍ KOŇAŘ. Jako okatice? U všech rohatých, žádný král v ce-
lém křesťanstvu nemůže býti lépe poštipán, než já byl od prvního
kuropění.

DRUHÝ KOŇAŘ. Ani nádoby nám nedají; a musíme s tím do krbu.

A z toho louhu⁴⁷ se nalhne blech jako pulců.

PRVNÍ KOŇAŘ. Hej, štolbo! — Už přece pojď a dej se oběsit! Pojď! 25

DRUHÝ KOŇAŘ. Vezu šunku a dva balíčky⁴⁸ zázvoru; mám to
odevzdat v Charing-crossu.

PRVNÍ KOŇAŘ. I hrome, krůty v koši mi skoro pošly hladem. — 30
Hej, štolbo! Mor na tebe! Cožpak nemáš oči v hlavě, že nesly-

šíš? Nebylo-li by zrovna tak záslužno ti rozbít kotrbu jako se opít, ať jsem ničema! Pojď a dej se oběsit. — Cožpak není v tobě už kusa poctivosti?

(*Vystoupí GADSHILL.*)

5 GADSHILL. Dobré jitro, koňari! Kolik je hodin?

PRVNÍ KOŇAŘ. Myslím, že jsou asi dvě.

GADSHILL. Prosim tě, půjč mi lucernu, podívám se na svého valacha ve stáji.

10 PRVNÍ KOŇAŘ. Pomalu, panáčku; takové vtipy my známe dvakrát lépe než vy.

GADSHILL. Prosim tě, půjč mi svou.

DRUHÝ KOŇAŘ. Až zítra, není-liž pravda? — Půjč mi svou lucernu — Povídali! — Na mou duši, dříve ne, až tě uvidím na šibenici.

15 GADSHILL. Příteli koňari, kdypak myslíte, že dojedete do Londýna?

DRUHÝ KOŇAŘ. Dost záhy, abychom si lehli při svíčce, za to ti ručím. — Pojď, kmotře Bečko, svoláme pány; chtějí s někým jet pohromadě, neboť mají u sebe drahé věci. (*Odejdou koňari.*)

GADSHILL. Hola, — domovníku!

20 DOMOVNÍK (*uvnitř*). K službám, — řekl poberta.

GADSHILL. To je zrovna tak hezké jako „k službám, řekl domovník“, neboť ty se nelíšíš od poberty ničím více než ten, kdo práci dává, a ten, kdo pracuje. Ty nám líčíš pastě.

(*Vystoupí DOMOVNÍK.*)

25 DOMOVNÍK. Dobré jitro, pane Gadshille. Platí, co jsem vám včera povídal: máme tu nějakého statkáře z kentské pusty,⁴⁹ jenž má u sebe tři sta hřiven ve zlatě. Slyšel jsem, jak to vyprávěl jednomu ze společnosti včera při večeři, nějakému účetnímu, který veze také hezký náklad bůhvíčeho. Jsou již vzhůru a poručili si k snídani vejce na másle. Odjedou co nevidět.

30 GADSHILL. Brachu, nepotkají-li někde čerty⁵⁰ svatého Mikuláše, dám ti svou hlavu.

DOMOVNÍK. Ne, tu nechci; tu si, prosím tě, zachovej kat; neboť vím, že obsluhuješ svatého Mikuláše tak oddaně, jak jen který licoměrný chlap může.

35 GADSHILL. Co mi to mluvíš o katu? Budu-li viset, ztloustnou tím dvě šibenice; neboť budu-li viset já, bude starý sir John viset

se mnou a ty ho znáš, že není žádný chroust. Slyš, jsou tu ještě jiní kabruáci, o kterých se ti ani nezdá a kteří pro kratochvíli našemu řemeslu poctu učiní, a kdyby se nám přišlo na kobytku, kvůli vlastní dobré pověsti všechno zakřídují. Já se nespolečuji se žádnými pěšími lajdáky, se žádnými šestigrošovými obuškáři, se žádnými z těch potrhých bradatých pijanů měděných tváří, ale se šlechtou a urozenostmi,⁵¹ s purkmistry a velmoži, s takovými, kteří něco vydrží, s takovými, kteří se raději bijou, než mluví, a raději mluví, než pijou, a raději pijou, než se modlí. — Ale na mou duši, to lhu, neboť oni neustále klečí před svou svatou patronkou, spořádanou obcí; nebo, lépe řečeno, klečí na ní, protože ji okrádají a svlékají z kůže a do té se obouvají jako do vlastních bot.

DOMOVNÍK. Cože, do obecní kůže? A nenateče jim do těch bot, až bude jednou zle?

15 GADSHILL. I kdež, — spravedlnost sama je nepromokavě namazala. My krademe jako v hradu, bezpečně a jistě; máme kapradí semínko⁵² — a chodíme neviditelní.

DOMOVNÍK. Nu, na mou věru, myslím, že máte více co děkovat noci než kapradímu semínku za to, že chodíte neviditelní.

20 GADSHILL. Zde ruku na to, že dostaneš podíl z našeho výdělku, jako že jsem poctivý chlap.

DOMOVNÍK. Ne — spíše ať přijdu k svému podílu tak jistě, jako že jsi prohnáný zloděj.

25 GADSHILL. No, nechme být! — Homo⁵³ je jméno společné lidem všem. Řekni štolbovi, aby vyvedl mého koně z maštale. Měj se dobře, ty usmolený darebo. (*Odejdou.*)

SCÉNA DRUHÁ

Silnice u Gadshillu.

(*Vystoupí PRINC JINDŘICH a POINS. Opodál BARDOLF a PETO.*)

30 POINS. Honem, schovejte se, schovejte se. Odvedl jsem Falstaffovi koně a on se šoumá jako naklížený aksamit.⁵⁴

PRINC JINDŘICH. Ustup. (*Odstoupí oba.*)

(Vystoupí FALSTAFF.)

FALSTAFF. Poinse! Poinse! — Na šibenici s tebou! Poinse!

PRINC JINDŘICH (*vystoupí kupředu*). Ticho, ty vypasený darebo!
Co tak povykujes?

5 FALSTAFF. Kde je Poins, Jindro?

PRINC JINDŘICH. Vyšel si tam na vršek; půjdu ho hledat.
(*Odstoupí.*)

FALSTAFF. Jsem nešťasten, že musím vycházet na loupež ve společnosti toho zloděje. Ten zlosyn mi odvedl koně a uvázal ho nevím-
10 kde. Půjdu-li ještě jen o čtyři spravedlivé stopy dál, padnu zá-
duchou. Ech, — přes to všechno nepochybují, že přece jen sejdou
nějakou krásnou smrtí, ujdu-li jenom šibenici, až toho lotra
zabiju. Odříkával jsem se jeho společnosti v každou hodinu a
v každý čas po celých těch dvaadvacet let, a přece jsem očarován
15 společností toho ničemy. Nenamíchal-li mi ten taškář nějakého
lektvaru, abych se do něho zamiloval, ať visím; jinak to být
nemůže; já se napil očarovaného lektvaru. — Poinse, — Jindro,
— mor na vás oba! — Bardolfe! — Peto! — Raději hladem pojdu,
než abych šel na loupež o krok dál. A není-li to zrovna tak dobrý
20 skutek se opít jako státi se poctivým člověkem a nechat těch
taškářů být, ať jsem ten nejpodlejší ošemeta, který kdy jedním
zubem přezvykoval. Osm loket hrbolaté půdy jest mi zrovna tolik
jako sedmdesát mil pěšky; a ti padouši se srdcem kamenným to
vědí velmi dobře. Mor na to, když ani zloději nemohou býti
25 poctiví jeden k druhému. (*Hvízdne.*)⁵⁵ — Hvít! — Úplavice
na vás na všechny. Dejte mi koně, vy lotři, — mého koně mi
dejte a na šibenici s vámi!

PRINC JINDŘICH (*postoupí kupředu*). Tiše, ty bachore! Lehni si
a přitiskni ucho k zemi a dej pozor, neuslyšíš-li kroky pocest-
30 ných.FALSTAFF. Máš u sebe nějaké hevery, abys mne zase zved, až budu
ležet? U všech všudy, neponesu své vlastní maso ani o krok dále
za všechny peníze v pokladnách tvého otce. Co k čertu myslíte,
že mne necháte se tak trmácet jako koně?

35 PRINC JINDŘICH. Lžeš! Ne jako koně; — jako bez koně.

FALSTAFF. Prosím tě, dobrý princí Jindřichu, pomoz mi k mému
koni, hodný králeviči!

PRINC JINDŘICH. Fij, darebo! Mám já být tvým štolbou?

FALSTAFF. Jdi se oběsit na svém následnickém podvazkovém řádu.⁵⁶Chytí-li mne, všechny vás udám za to. A nedám-li složit pís-
ničky na vás na všechny a nedám-li je zpívat nejsprostší notou, ať
se otrávím sklenicí sektu. Jde-li to s žertem tak daleko, a k to-
mu pěšky, — nenávidím to.

(Vystoupí GADSHILL, BARDOLF a PETO s ním.)

GADSHILL. Stůj!

FALSTAFF. Vždyť stojím, a proti své vůli.

POINS. Ó, to je náš slídič, znám ho po hlase. — Co nového, Bar-
dolfe?BARDOLF. Do kuklí, do kuklí! Škrabošky na tváře! Jedou tam s vr-
10 chu s královskými penězi; jde to do královské komory.

FALSTAFF. Lžeš, ničemo! Jde to do královské hospody.

GADSHILL. Stačí to, abychom si všichni pomohli —

FALSTAFF. — na šibenici!

PRINC JINDŘICH. Vy čtyři, braši, je zastoupíte v úvoze; Eda 15
Poins a já sejdeme trochu níže; uniknou-li vašemu útoku, vrazí
na nás.

PETO. Kolik je jich asi?

GADSHILL. Osm nebo deset.

FALSTAFF. Hrome, zdalipak oni neoloupí nás? 20

PRINC JINDŘICH. Cože, zbabělcem, pane Johne Břichopase?

FALSTAFF. Arciť, Johnem z Gauntu,⁵⁷ vašim vychrtlým dědem,
nejsem; ale sketou také ne, Jindro.

PRINC JINDŘICH. Dobrá, to se teprv ukáže.

POINS. Slyš, Janku, tvůj kůň stojí tam za plotem; budeš-li ho po-
25 třebovat, najdi si ho tam. Buď zdrav a statně se drž.

FALSTAFF. Teď mu věru nemohu nalupat, i kdybych měl viset.

PRINC JINDŘICH. Kde máme kukly, Edwarde?

POINS. Jen málo kroků odtud. Teď pryč! (*Odejdou princ Jindřich*
a Poins.) 30FALSTAFF. A teď, pánové, — smělému štěstí přeje; — a každý
k svému dílu.

(Vystoupí POCESTNÍ.)

PRVNÍ POCESTNÝ. Pojďte, sousede. Chlapec svede naše koně s vrchu
dolů; půjdem chvilku pěšky a trochu si nohám pohovíme. 35

LUPÍČI. Stůjte!

POCESTNÍ. Smiluj se nad námi, Ježíši!

FALSTAFF. Bijte, zabijte, dolů s nimi! Podřežte krky těm ničemům!

Ach — vy zapeklité housenky; vy slaninou vykrmení lotři! Oni nás nenávidí, nás jinochy! — Dolů s nimi; kůži s těla jim stáhněte!

POCESTNÍ. Ó, po nás je veta i po našich dětech na věky!

5 FALSTAFF. Na šibenici s vámi, vy bachrňáci. Je po vás veta? Aj, vy tučné straky! Chtěl bych, aby zde bylo vše, co jste nakradli. Pryč, vepři, pryč!⁵⁸ Cože, vy taškáři? — Mladí lidé musí být živi. Hnali byste nás rádi před porotu, není-li pravda?⁵⁹ Na mou duši, dříve my proženeme vás.

10 (Odejdou Falstaff a druzí, ženouce před sebou pocestné.)

(Vystoupí PRINC JINDŘICH a POINS v režných kuklích.)

PRINC JINDŘICH. Zloději svázali poctivé lidi. Teď bychom já a ty mohli oloupit zloděje a vrátit se vesele do Londýna. Byla by z toho řeč na týden, smích na měsíc a dobrý žert navždy.

15 POINS. Ustupte; slyším je přicházet.

(Vracejí se LUPÍČI.)

FALSTAFF. Pojdte, milí pánové, rozdělme se a potom na koně, než bude den. A nejsou-li princ a Poinsové učiněné arciskety, nechodí spravedlnost po zemi. V tom Poinsovi není více srdnatosti než v divoké kachně.

20 PRINC JINDŘICH. Peníze sem!

POINS. Lotráci!

(*Jak se dělí, vyrazí princ Jindřich a Poinsové na ně. Falstaff utíká po jedné neb dvou ranách a s ním ostatní zanechávajíce svou kořist.*)

25 PRINC JINDŘICH. Toť snadný lov! Teď na kůň vesele!

Ti zloději se všichni rozprchli
a zděšení jsou tak, že navzájem
se bojí setkatí a druha druh

30 má za drába. — Pryč, milý Edwarde!

Falstaff se potí potem smrtelným,
a kudy chodí, mastí sirou zem.

Ba, kdyby k smíchu tak to nebylo,
že bych ho litoval.

35 POINS. Jak ten chlap řval!⁶⁰ (Odejdou.)

SCÉNA TŘETÍ

Hrad Warkworth.⁶¹

(Vystoupí HOTSPUR čta list.)

HOTSPUR. — *Co mne se týče, mylord, byl bych rád při tom, již pro lásku, kterou chovám k vašemu domu.* — Byl by rád při tom, proč tedy není? — Pro lásku, kterou chová k našemu domu? — Ale tím listem dokazuje, že mu je vlastní stodola milejší nežli náš dům. Podívejme se, co dál: — „*Věc, kterou podnikáte, jest nebezpečná!*“ — Aj, tot se rozumí! Jest nebezpečno uhnat si rýmu, spát, pít; ale něco vám řeknu, mylord, blázne: Z těchto kopřiv nebezpečí utrhneme si květ — bezpečnost. — „*Věc, kterou podnikáte, jest nebezpečná; přátelé, jež jmenujete, nespolehliví; sám čas nevhoden a vaše celé spiknutí příliš lehké, než aby zvažilo tak velký odpor.*“ — Vy tak, vy tak? — A já zase vám, že jste mělký, zbabělý sketa a lžete. Jaký to hlupák! Přisámbůh, naše spiknutí je tak dobré, jako které kdy zosnováno; naši přátelé věrní a stálí; dobré spiknutí, dobří přátelé a naděj, jak jen může být;⁶² výborné spiknutí, znamenití přátelé. Jak zmrzlickou duší má ten chlap! Aj — mylord z Yorku schvaluje ten plán a vůbec vše, jak má být provedeno. Blesky boží, kdybych teď toho lotra měl v rukou, rozbil bych mu lebku vějířem⁶³ jeho ženy. Cožpak v tom není můj otec, můj strýc a já sám? — Lord Edmund Mortimer, mylord z Yorku a Owen Glendower? A potom, není tu Douglas? Což nemám od všech listy, že přirazí ke mně ve zbroji k devátému příštího měsíce? A nevytrhli někteří z nich do pole? Jaký to nekřesťanský ničema? Pohan! Ha, teď uvidíte, jak v samé upřímnosti strachu a schlíplého srdce půjde ke králi a prozradí mu, co kujeme. Ó, na dva kusy bych se roztrhl a sepral se za to, že jsem takový krajáč sbíraného mléka chtěl pohnout k tak slavnému činu! Kat ho sper! — Ať si jen králi poví — jsme připraveni. Dnes večer vytrhnu.

(Vystoupí LADY PERCYOVÁ.)

Nu což, Katuško? Za dvě hodiny musím od tebe.
LADY PERCYOVÁ. Můj dobrý choti, proč tak stále sám?
Pro jakou vinu těchto čtrnáct dní
jsem byla ženou vypovězenou

z družného lože svého Jindřicha?
 Rci, drahý manželi, co bere ti
 chuť k jídlu, veselost a zlatý sen?
 Proč oči stále k zemi upíráš
 5 a plaše sebou trháš, jsi-li sám?
 Proč v lících pozbyls krve bujaré
 a poklad můj, má práva na tebe
 jsi zadal kleté zádumčivosti
 a v prázdno hledícimu dumání?
 10 Kdyžs lehce zdřímnu, já tě střežila
 a slyšela jsem tě, jak tlumeně
 jsi o železné válce hovořil,
 jak bujného jsi oře pobádal
 a volal „srdnatost!“ a „do boje!“,
 15 jak mluvils o výpadech, ústupech
 a stanech, škarpách, hradbách kolových
 a srubech, náspech, puškách, houfnicích
 a tarasnicích, lidu pobitém
 a o výkupném zajatých a všem,
 20 co přihodí se v bitvě urputné.
 A duch tvůj v tobě tak byl válkou jat
 a tak tě v spaní znepokojoval,
 že pot ti v kapkách vyvstal na čele
 jak na zčeřeném proudu bubliny.
 25 A v tváři tvé se divný značil ruch,
 jak vídat jej, když lidé při velkém
 a náhlém chvatu⁶⁴ zatajují dech.
 Ó pověz, co to všechno znamená?
 Můj choť má těžké dílo před sebou
 30 a chci je znát, — sic nemiluje mne.
 HOTSPUR. Hej!

(*Vejde SLUHA.*)

Odejel již Vilém⁶⁵ s nákladem?

SLUHA. Již před hodinou, Vaše Milosti.
 35 HOTSPUR. Přived ty koně Butler od šerifa?
 SLUHA. Jen jednoho, Milosti, právě teď.
 HOTSPUR. A který je to? Hnědouš,⁶⁶ kusák, co?
 SLUHA. Tak, Milosti.
 HOTSPUR. Ten hnědouš buď můj trůn!

A teď hned do sedla. — O *espérance!*⁶⁷
 At Butler do parku jej vyvede. (*Odejde sluha.*)
 LADY PERCYOVÁ. Tak přece slyš, můj choťi.
 HOTSPUR. Cos povídala, milá ženuško?
 LADY PERCYOVÁ. Cožpak tak mocí tebe unáší?
 5 HOTSPUR. Můj kůň, miláčku, — ano tak, můj kůň.
 LADY PERCYOVÁ. Ó, jdi mi, potřeštěná opice!
 Žet nemá tolik různých vrtochů
 ni kolčava,⁶⁸ co tebou zmítá jich.
 Já chci to vědět, co máš v úmyslu,
 10 chci, Jindřichu, a chci. Já bojím se,
 že Mortimer, můj bratr, chystá se
 svých dobýt práv a poslal pro tebe,
 bys na pomoc mu šel; — však půjdeš-li —
 HOTSPUR. — tu dálku pěšky, utrmácím se.
 15 LADY PERCYOVÁ. Pojď, pojď, můj papoušku, a odpověz
 mi přímo na otázku, již se ptám.
 Věř, Jindřichu, že malík zlomím ti,
 když doopravdy vše mi nepovíš.
 20 HOTSPUR. Už jdi, ty zvatlalko! — Co láska mně?
 Já nemiluji tě, mně po tobě
 nic není, Katuško. Ten světa běh
 dnes není k laškování s loutkami
 a k šermování rtoma. Krvavé
 25 jen nosy platí dnes a koruny,
 jež rozbijem a v oběh dáme dál.
 Však u sta blesků, kdeže je můj kůň?
 Co chtěla jsi mi říci, Katynko?
 Co na mně chceš?
 30 LADY PERCYOVÁ. Ty nemiluješ mne?
 Ty opravdu mne tedy nemáš rád?
 Nu dobře, nemiluj; neb když to tak,
 já samu sebe nechci milovat.
 Ty nemiluješ mne? Aj — řekni mi,
 35 mluvíš-li pravdu nebo žertuješ?
 HOTSPUR. Pojď, chceš mne vidět jeti na koni?
 Až budu v sedle, chci ti přísahat,
 že neskonale tebe miluji.
 Však poslyš, Katuško, to nechci již,
 40 bys napříště se dotazovala,

kam jdu, a zkoumala mne proč a zač.

Kam musím, musím; a — bych skončil to,

dnes večer musím tebe opustit,

má milá Káto. — Víím, že moudrá jsi,

5 však přece ani o vlas moudřejší

než choť Jindřicha Percy; věrna jsi,

však přece žena jen a v mlčení —

ni jedna není mlčenlivější,

neb věřím rád, že nikdy nepovíš,

10 co sama nevíš. — Tolik tedy chci

ti důvěřovat, milá Katuško.

LADY PERCYOVÁ. Cos děl? — Jen tolik?

HOTSPUR.

Ani o vlas víc.

Však slyš, Katynko, ať jdu kamkoliv,

15 ty půjdeš též. Dnes večer jedu já

a zejtra ty. Jsi spokojena teď?

LADY PERCYOVÁ. Vždyť musím býti, chtějíc nechtějíc. *(Odejdou.)*

SCÉNA ČTVRTÁ

Eastcheap. — Krčma U kančí hlavy.

20 *(Vystoupí PRINC JINDŘICH.)*

PRINC JINDŘICH. Prosím tě, Edouši, vylez už z té tukem prosáklé⁶⁹ jizby a pomoz mi se trochu zasmát.

(Vyjde POINS.)

POINS. Kdes byl, Jindřišku?

25 PRINC JINDŘICH. Ve společnosti tří nebo čtyř dvounohých beček⁷⁰ a mezi třemi nebo čtyřmi mandeli sudů. Natáhl jsem nejhlubší struny přívětivosti.⁷¹ Chlapče, pil jsem na bratrství s hejnem⁷² sklepníků a umím je všechny volat křestními jmény, jako: Tomši, Dicku, Frantíku! Zaklínají se při spáse duší, že ačkoliv jsem
30 jenom Waleský princ, jsem přece učiněný král dvornosti, a říkají mi bez obalu, že nejsem nadutý janek jako Falstaff, ale rozkošný človíček, statný jonák, hodný hoch, — na mou věru mi tak říkají — i až budu králem anglickým, že mohu spolehati na všechny ostré hochy v Eastcheapu. Notně pít slove u nich
35 líčit se šarlatem⁷³ a odstaviš-li, volají na tě: „Jen dál!“ — a křičí,

abys konec do dna vyklopil. Zkrátka, přiučil jsem se ve čtvrt-

hodině tolik, že mohu pít po celý život s každým kotlářem⁷⁴ jeho

vlastním nářečím. Povídám ti, Edouši, přišels o mnoho cti, žes

nebyl se mnou při té výpravě. Ale, cukrový Edo, a k oslazení

5 toho jména tu máš ještě za krejcar cukru, který mi právě vtisk-

nul do ruky nějaký podsklepník, jeden z těch, kteří za celé živo-

bytí nepromluvili jiného slova než „osm šilinků a šest pens“

a „má úcta“ s pronikavým „hned, pane, hned! — Připíše pintu

španělského v Měsíčkové síni“⁷⁵ nebo tak něco. — Nuže, Ed-

wardku, abychom si ukrátili čas, než Falstaff přijde, prosím tě,

10 poodejdi někam do vedlejšího pokoje a já svého milého sklep-

níčka vyslechnu, proč mi ten cukr dal. A ty pořád volej „Fran-

tíku“, aby mi nemohl odpovídat nic jiného než „hned“. Odstup,

a zkusíme to.

POINS. Frantíku!

PRINC JINDŘICH. Znamenitě!

POINS. Frantíku! *(Odejde Poins.)*

(Vystoupí FRANTÍK.)

FRANTÍK. Hned, pane, hned! — Podívej se dolů do Granátového

20 pokoje, Ralfe.

PRINC JINDŘICH. Pojd sem, Frantíku.

FRANTÍK. Milostpane?

PRINC JINDŘICH. Jak dlouho musíš ještě sloužit, Frantíku?

FRANTÍK. Prosím, pět let a ještě jednou tolik, abych...

POINS *(wnitř)*. Frantíku!

FRANTÍK. Hned, pane, hned!

PRINC JINDŘICH. Pět let! Dobré nebe, dlouhá to doba na cinkání

cínovými džbánky! Ale, Frantíku, měl bys tu kuráž zahráti si

na zbabělce vůči smlouvě, vzítí před ní hezky do zaječích a utéci

30 jí?

FRANTÍK. Ty můj Bože, — pane, chtěl bych přísahat na všechny

knihy⁷⁶ v Anglicku, že bych tu kuráž měl.

POINS *(wnitř)*. Frantíku!

FRANTÍK. Hned, pane, hned!

PRINC JINDŘICH. Kolik je ti let, Frantíku?

FRANTÍK. Počkejme, — někdy o svatého Michala⁷⁷ bude mi —

POINS *(wnitř)*. Frantíku!

FRANTÍK. Hned, pane! — Prosím vás, posečkejte trochu, milostivý

pane.

PRINC JINDŘICH. Nu, ano, jenom poslyš, Frantíku, toho cukru, cos mi dal, bylo za trojník, není-li pravda?

FRANTÍK. Ó božičku, — pane, přál bych si, aby ho bylo za dva!
PRINC JINDŘICH. Dám ti za něj tisíc liber; žádej je ode mne, kdy

5 budeš chtít, a dostaneš je.

POINS (*uvnitř*). Frantíku!

FRANTÍK. Hned, hned!

PRINC JINDŘICH. Hned, Frantíku? Ne, Frantíku; ale zítra, Frantíku; nebo, Frantíku, ve čtvrtek; anebo vskutku, Frantíku, kdy

10 budeš chtít. Ale, Frantíku! —

FRANTÍK. Milostpane?

PRINC JINDŘICH. Co, chtěl bys okrásti toho v kožené kamizole, s křišťálovými knoflíky, býčí lebkou,⁷⁸ agátovým prstenem, tmavými punčochami, nitěnými podvazky, s tím hladkým jazykem

15 a vypaseným břichem⁷⁹ —

FRANTÍK. Ó jemináčku, pane, koho myslíte?

PRINC JINDŘICH. Jak povídám, není nad váš hnědý muškát;⁸⁰ neboť hled, Frantíku, tvá bílá plátěná kazajka se ukoptí; v Berbersku, brachu, nemůže to dojít tak daleko.⁸¹

20 FRANTÍK. Cože, pane?

POINS (*uvnitř*). Frantíku!

PRINC JINDŘICH. Klid se, ničemo; což neslyšíš, jak tě volají?
(*Oba volají ho najednou. Frantík stojí zaražen, nevěda, kam.*)

(*Vystoupí VINÁRNÍK.*)⁸²

25 VINÁRNÍK. Co tu stojíš jako sloup a neslyšíš? Takové volání! Hleď si hostí tam v síni. (*Odejde Frantík.*)

Milostivý pane, starý pan John a půl tuctu jiných jsou u dveří; mám je sem vpustit?

PRINC JINDŘICH. Nech je chvílku stát a potom otevři. (*Odejde*

30 *vinárník.*)

Poins!

(*Vrátí se POINS.*)

POINS. Hned, pane, hned!

PRINC JINDŘICH. Brachu, Falstaff a ti druzí lupiči jsou u dveří; chceš, abychom byli veselí?

35 POINS. Jako cvrčkové, můj hochu! Ale slyšte, byl to povedený žert, co jste proved s tím sklepníkem, není-li pravda? Co dál?⁸³

PRINC JINDŘICH. Je mi teď do každého žertu, který kdy žertem

byl od starobylých dnů poctivého otce Adama až do mladistvého věku této dnešní hodiny půlnoční.

(*Vrátí se FRANTÍK.*)

Kolik je hodin, Frantíku?

FRANTÍK. Hned, pane, hned! (*Odejde.*)

PRINC JINDŘICH. Žetpak ten chlap zná méně slov než papoušek,

a přece narodil se z ženy! Jeho celá snaha jest po schodech nahoru a dolů; jeho celá výmluvnost kousek úctu! — Nu, já ještě

nejsem naladěn jako Percy, ten Ohnivec severu, jenž pobije

10 nějakých šest nebo sedm tuctů Skotů k snídani, umyje si ruce a řekne k své ženě: „Fi — na to tiché živobytí! Potřebuju práci!“

— „Ó můj líbezný Jindřichu,“ řekne ona, — „kolik jsi jich zabil dnes?“ „Napoj mou ryzku,“⁸⁴ řekne on; a za hodinu potom

odpoví: „Asi čtrnáct — maličkost, maličkost!“ — Prosim tě,

15 zavolej Falstaffa. Zahraju si na Percyho a ten ohyzdný špalek

masa bude představovati lady Mortimerovu, jeho ženu. Rivo,⁸⁵ říká opilec. Zavolej sem ta žebra, zavolej ten lůž.

(*Vystoupí FALSTAFF, GADSHILL, BARDOLF a PETO. Za nimi FRANTÍK s vínem.*)

POINS. Vítám tě, Janku; kdes byl?

20 FALSTAFF. Mor na všechny skety, jářku, a pomsta též! — Ano tak, i amen! Podej mi sklenku sektu, chlapče. — Než bych vedl

takový život déle, budu raději plést punčocky a spravovat je a přidělavat k nim chodidla. Mor na všechny skety! — Sklenici sektu,

ničemo! — Cožpak už nezbyla na světě troška ctnosti?⁸⁶ (*Pije.*)

PRINC JINDŘICH. Neviděls nikdy titána slunce, cituplného titána líbat hroudu másla, jež rozplývala se jeho sladkým dotknutím?⁸⁷

Viděls-li to, podívej se na tento — trupel.

FALSTAFF. I ty lotře, — do toho sektu zde je přimícháno vápno⁸⁸!

Nic než lotrovství už nenajdeš v tom prostopášném lidstvu. —

A přece — horší je sketa než korbek sektu s vápnem; taková

ničemná sketa! — Jdi po svých, starý Jene! — Zemři, kdy

35 chceš. Není-li mužnosti, poctivé mužnosti zapomenuto na tváři země — at jsem vykuchaný slaneček. V celém Anglicku nežijou

tři poctiví mužové neoběšeni; a jeden z nich ztloustnul a stárne. Bůh to zatím naprav!⁸⁹ Jářku, ničemný to svět. Přál bych si býti tkalcem,⁹⁰ dal bych se na zpívání žalmů nebo tak něco. Mor na všechny skety, toť má řeč.

PRINC JINDŘICH. Nu co, ty žoku, co to mumláš?

FALSTAFF. Královský syn! Jestliže tě nevyštuchám z tvého království dřevěnou kudlou⁹¹ a nepoženu všechny tvé poddané před tebou jako hejno divokých husí, ať nemám, co jsem živ, už chloupku na tváři. Vy — a princ z Walesu!

PRINC JINDŘICH. Aj, ty nehorázný sude,⁹² o co jde?

FALSTAFF. Nejste-li zbabělec? Na to mi odpovězte. — A tam ten Poins?

POINS. U sta hromů, ty tučný měchu, nařkneš-li mne zbabělcem, přísambůh, probodnu tě.

FALSTAFF. Já tě nařknout zbabělcem! Raději tě dříve v pekle uvidím, než bych tě nařknul zbabělcem. — Ale dal bych za to tisíc liber, kdybych uměl tak mrštně utkat jako ty. — Tys, jak se sluší, rovný v plecích — tobě na tom nezáleží, kdo vidí tvůj hřbet. A tomu ty říkáš krýt záda svým přátelům? Mor na takové krytí žád. K tomu mi dejte takové, kteří se mi tváří postaví. — Sklenku sektu! — Ať jsem dareba, měl-li jsem dnes krapet v ústech.

PRINC JINDŘICH. O taškáři, vždyť sis téměř ještě ani ústa neotřel, cos pil naposled.

FALSTAFF. Ach — to je všechno jedno! (*Pije.*) Mor na všechny skety! Tot má řeč. (*Pije.*)

PRINC JINDŘICH. Co vlastně jest?

FALSTAFF. Co vlastně jest! My čtyři, jak tu jsme, ukořistili dnes k ránu tisíc liber šterlinků.

PRINC JINDŘICH. Kde jsou, Janku, kde jsou?

FALSTAFF. Kde jsou! Pryč jsou, vzali nám je. Sto na nás ubohé čtyři.

PRINC JINDŘICH. Jakže, sto, — člověče?

FALSTAFF. Ať jsem lotr, nebil-li jsem se na půl délky meče⁹³ aspoň s tuctem z nich celé dvě hodiny. Ušel jsem zázrakem. Osmkrát jsem bodnut do kabátce; čtyřikrát do kalhot; můj štít je prosekán skrz naskrz; můj meč zezubatěn jako pila — *ecce signum!*⁹⁴ Nikdy jsem lépe nesekal do toho, co jsem muž; — vše marno. — Mor na všechny skety! — Ať mluví tito — a řeknou-li více neb méně než pravdu, jsou bídníci a synové temnoty.

PRINC JINDŘICH. Mluvte, hoši; jak to bylo?

GADSHILL. My čtyři přepadli jich asi tucet —

FALSTAFF. Nejmíň šestnáct, můj princí.

GADSHILL. A svázali jsme je.

40 PETO. Ne, ne, svázání nebyli.

FALSTAFF. Ty lotře, — byli svázáni, všichni, do jednoho; jinak ať jsem žid, hebrejský⁹⁵ žid.

GADSHILL. Když jsme dělili se, vypadlo na nás šest nebo sedm jiných chlapů —

FALSTAFF. A odvázáli ostatní a potom přišli ti druzí.

PRINC JINDŘICH. Co — a vy jste se bili se všemi?

FALSTAFF. Se všemi! Já nevím, čemu říkáte „se všemi“. Ale jestli jsem se nebil s padesáti, ať jsem otýpka ředkvičky. Nebylo-li jich dva nebo třiapadesát na ubohého starého Janka, ať nejsem dvounohý tvor!

PRINC JINDŘICH. Děkujte Bohu, že jste někoho z nich nezavraždili.

FALSTAFF. Hm, to už je po všem děkování: dvěma z nich jsem nasolil; dva jsem dozajista vyplatil — dva chlapy v režných kytlích. Něco ti povím, Jindro, — mluvím-li lež, naplij mi do tváře, nazvi mne koněm. Však znáš můj starý střeh; — zde jsem stál a tak jsem vedl hrot. Čtyři chlapi v režných kytlích ženou se po mně —

PRINC JINDŘICH. Jakže, čtyři? Tys právě řekl, že jen dva.

FALSTAFF. Čtyři, Jindro; já ti řek, že čtyři.

POINS. Ano, ano, on řekl čtyři.

FALSTAFF. Ti čtyři vyrazili všichni v jednom šiku horempádem a obořili se na mne. Já, mé ani tvé,⁹⁶ zachyt všech jejich sedm hrotů ve svůj štít — takhle!

PRINC JINDŘICH. Sedm? Vždyť byli jen čtyři, právě teď.

FALSTAFF. V režných kytlích?

POINS. Ano, čtyři, v režných kytlích.

FALSTAFF. Sedm, při této rukojeti, nebo jsem šibal.

PRINC JINDŘICH. Prosím tě, nech ho být, však jich hnedle budeme mít víc.

FALSTAFF. Posloucháš mne, Jindro?

PRINC JINDŘICH. Ano, a dávám pozor, Janku.

FALSTAFF. Jen dávej; stojí to za poslechnutí. Těch devět v režných kytlích, o kterých jsem ti povídal —

PRINC JINDŘICH. Tak, zas už o dva více.

FALSTAFF. — když se jim hroty⁹⁷ zlomily —

POINS. Spadly jim poctivice.

FALSTAFF. — začalo mi ustupovat; ale já v patách za nimi nohou i rukou; a co bys mžiknul, sedmi z těch jedenácti dal jsem za vyučenou.

PRINC JINDŘICH. Ó hrozno! Jedenáct rezných chlapů se vyrojí z dvou!

FALSTAFF. Ale co čert nechtěl, tři zloprověsní lotři v zelených kamizolách přiskočili zezadu a hnali se po mně; — nebot bylo tak tma, Jindro, žes vlastní ruky vidět nemohl.

PRINC JINDŘICH. Ty lži jsou jako otec, který je zplodil — ohromné jako hory, zjevné — hmatné. Jakže, ty jankovitý měchu, ty zabeďněný blázne, ty špinavý, nestydatý, mastný lojový bochníku⁹⁸ —

FALSTAFF. Aj, třeštíš, třeštíš? Což není pravda pravdou?

PRINC JINDŘICH. Ale jak jsi jen mohl rozeznat ty lidi v zelených kamizolách, když byla taková tma, žes vlastní ruky neviděl? Honem, pověz, jak — Co na to odpovíš?

POINS. Ano, Janku, pověz jak, pověz co a jak.

FALSTAFF. Cože? — Z přinucení? Ne — a kdybych byl na skřipci, na všech mučidlech světa, slůvka bych vám neřek z přinucení! Vykládati vám co a jak z přinucení! I kdyby co a jak rostla tak hojně jako ostružiny, neřek bych nikomu na světě co a jak z přinucení. Takový jsem já.

PRINC JINDŘICH. Nechci mítí déle hřích ten na svědomí; ten rudolící zbabělec, ten povalovač, ten lamač koňských hřbetů, ta ohromná hora masa —

FALSTAFF. Pryč ode mne, ty hladový chrouste, ty úhoř kůže, ty uzžený hovězí jazyku, ty býkovče, ty tresko! — Ó kéž bych měl dechu, abych ti mohl říci vše, čemu jsi podoben! — Ty krejčovský lokte, ty pochvo, ty povlečko na smyčec, ty hubený rapíre —⁹⁹

PRINC JINDŘICH. Dobrá, trochu si oddechni a pak zase do toho; i až se unavíš svými nechutnými podobenstvími, slyš, co ti povím já.

POINS. Pozor, Janku.

PRINC JINDŘICH. My dva jsme vás viděli, jak jste čtyři napadli čtyři; svázali jste je a zmocnili jste se jejich peněz. — Teď slyš, jak prostě zní, co vás porazí. — My dva jsme udeřili na vás čtyři a slovem vzali jsme vám vaši kořist a máme ji; ano, a můžeme vám ji ukázat zde v domě. A, Falstaffe, vy jste odnášel své břicho tak mrštně, s tak čipernou obratností a řval jste o milost a jen běžel a řval, jak jsem kdy jen mladé býče slyšel. Jakýs to padouch, žes meč svůj naschvál otloukl a potom řek, že se to stalo v boji! Jaký úskok, jakou vytáčku, jakou myšl díru¹⁰⁰ si

můžeš vymyslet, abys se ukryl před touto zjevnou, do očí bijící hanbou?

POINS. Ano, Jene, mluv; jakpak se vykrotíš teď?

FALSTAFF. Přisámůh, já poznal vás tak dobře jako ten, kdo vás stvořil! Ano, slyšte, milí přátelé: Měl jsem já zabít následníka trůnu? Měl jsem se vrhnout já na opravdového královce? Aj, ty mne znáš, že jsem tak chrabrý jako Herkules; ale poslouchám instinkt. Ani lev nedotkne se pravého královce. Instinkt je velká věc a já byl sketa z instinktu. Od té chvíle budu, co živ, mysletí více o sobě i o tobě; o sobě, že jsem¹⁰¹ lev, o tobě, žes opravdový královce. Ale Bůh mi svědkem, hoši, jsem rád, že ty peníze máte. — Paní hostinská, zamkněte dveře; noc probouříme,¹⁰² zejtra se pomodlíme. — Junáci, hoši, bratři, zlatá srdce, všechna jména něžného přátelství vás obletujtež! Co, nebudeme veselí? Nezahrajeme si komedii extempore? —

PRINC JINDŘICH. Budiž, a látkou bude, jak vzal jsi do zaječích.

FALSTAFF. Ach, o tom už nemukej, Jindříšku, máš-li mne rád.

(Vystoupí HOSTINSKÁ.)

HOSTINSKÁ. Ó božínku, — můj milostivý princí!

PRINC JINDŘICH. Nu, nu, milostivá paní hostinská, co mi neseš?

HOSTINSKÁ. Ach, milostivý pane, je tam venku nějaký vznešený pán ode dvora a chce s vámi mluvit; povídá, že přichází od vašeho otce.

PRINC JINDŘICH. Nech ho stát na dvoře¹⁰³ a potom ho pošli zpátky k mé matce.

FALSTAFF. Jaký je to člověk?

HOSTINSKÁ. Starý muž.

FALSTAFF. Copak má usedlá vážnost o půlnoci co dělat mimo postel? — Mám ho odbýt?

PRINC JINDŘICH. Prosím tě, učíš tak, Jene.

FALSTAFF. Na mou věru, pošlu ho ke všem čertům. (Odejde.)

PRINC JINDŘICH. Teď, páni, vy; jen co je pravda, čistě jste se bili, ty Peto, — ty Bardolfe též. Také vy jste lvi a utekli jste z instinktu; vy nesáhnete na opravdového královce; — ne, fi!

BARDOLF. Na mou duši, já utíkal, jen že jsem viděl utíkat druhé.

PRINC JINDŘICH. A teď mi řekněte ve vsí opravdovosti, jak se Falstaffův meč tak okřesal?

PETO. Inu, on na něm zuby vysekal svou vlastní dýkou a potom se zaklínal, že nebude pravdy v Anglicku,¹⁰⁴ nenamluví-li vám,

že se to stalo v boji; a nás přemluvil, abychom to udělali po něm.

BARDOLF. Ano, a potom abychom se polechtali v nosech ostřicí,¹⁰⁵ by se rozkrvácely; a tou krví abychom si pomazali šaty a přísahali, že to je krev srdnatých mužů. A tu se mi přihodilo, co se mi už nestalo sedm let — já zrudnul studem nad těmi jeho netvornými úskoky.

PRINC JINDŘICH. Ó taškáři, tys ukrad sklenku sektu před osmnácti lety, byls při tom dopaden a od těch dob jsi zrudlý napořád, — extempore. Byls opásán ohněm a mečem, a přece jsi utekl: kterypak instinkt tě k tomu vedl?

BARDOLF. Milostivý pane, vidíte tyto meteory? Vidíte tyto ohnivé výpary?¹⁰⁶

PRINC JINDŘICH. Vidím.

15 BARDOLF. Co myslíte, že znamenají?

PRINC JINDŘICH. Horká játra¹⁰⁷ a chladný měšec.

BARDOLF. Žluč, můj pane, když se to dobře vyloží.

PRINC JINDŘICH. Ne — oprátku, když se to dobře vyloží. —

(Vrací se FALSTAFF.)

20 Zde přichází náš vyhublý Jan, zde přichází ta holá kost a kůže. Nuž, co ty moje líbezná pychavko?¹⁰⁸ Jak dávno tomu, Janku, cos neviděl na vlastní kolena?

FALSTAFF. Na vlastní kolena? — Když jsem byl asi ve tvých letech, Jindro, nebyl jsem kolem pasu silnější než orlí spár; byl bych se provlekl prstenem kteréhokoliv konšela. Mor na to vzdychání a zármutek! — Nafoukne to člověka jako měchuru. — Přináším počertech ošklivé noviny; byl tu pan John Bracy od vašeho otce; ráno musíte ke dvoru. Ten ztřeštěný chlap tam na severu, Percy, a ten z Walesu, který dal Amamonu výprask a Luciperovi rohy nasadil a přísahal ďáblu, svému pravému pánu a veliteli, na kříž welšské halapartny¹⁰⁹ — ke všem čertům, jakpak mu říkají —

POINS. Ó, Glendower.

35 FALSTAFF. Owen, Owen — ano ten; a jeho zeť Mortimer a starý Northumberland a ten křepký Skot Skotů, Douglas, jenž vyjede koňmo na strnou horu —

PRINC JINDŘICH. Ten, který jeda v trysku, zabije z bambitky letícího vrabce.

FALSTAFF. Tys to trefil.

PRINC JINDŘICH. Ale on nikdy netrefil vrabce.

FALSTAFF. Ale ten chlapík je z dobré zvonoviny;¹¹⁰ ten nikdy neutíká.

PRINC JINDŘICH. Jakýs to tedy ničema, když ho velebíš proto, že ujíždí!

FALSTAFF. Na koni, ty kukačko;¹¹¹ ale pěšky se nehne ani na krok.

PRINC JINDŘICH. Ano, Janku, z instinktu.

FALSTAFF. Dávám ti za pravdu, ano, z instinktu. — Nuže, ten je tam též a potom nějaký Mordake a ještě na tisíc chlapů s modrými čepicemi.¹¹² Worcester se odkradl dnes v noci; tvému otci zešedivěl vous při těch novinách; statky můžeš teď kupovat tak za babku jako zapáchlé makrely.

PRINC JINDŘICH. Aj, tedy se podobá, přijde-li horký červen a ty domácí rvačky potvrývají, že budeme kupovat panenskou ctnost na kopy jako podkováky.

FALSTAFF. U všech všudy, chlapče, máš pravdu. V tom ohledu čekají nás dobré obchody. — Ale řekni mi, Jindřichu, nemáš hrozný strach? Když jsi tak tím následníkem trůnu, zdali by pak svět moh sebrati proti tobě tří horších soků, než je ten satanáš Douglas, ten čas Percy a ten ďábel Glendower? Nemáš hrozný strach? Nesedá ti v žilách krev?

PRINC JINDŘICH. Ani dost málo, to mi věř; schází mi trochu tvého instinktu.

FALSTAFF. Nu, zítra tě čeká notný výtopec, až se vrátíš k otci. Máš-li mne rád, nacvič se trochu v odpovídání.

PRINC JINDŘICH. Představuj tedy ty mého otce a vyslychej mne, jaký život vedu.

FALSTAFF. Mám-li tak? Dobrá — ta židle bude můj trůn, ta dýka mým žezlem a ten polštář mou korunou.

PRINC JINDŘICH. Tvůj trůn mi platí za stoličku, tvé zlaté žezlo za olovenou dýku a tvá drahocenná, vzácná koruna za žalostnou pokrývku tvé lysiny!

FALSTAFF. Nuže, neuhaslali v tobě poslední jiskra spasitelnosti,¹¹³ teď budeš dojat. — Podejte mi sklenku sektu, aby mi oči zrudly a vypadalo to, jako že jsem plakal; neboť musím mluvit v hlubokém pohnutí a udělám to po způsobu krále Cambysa v staré komedii.¹¹⁴

PRINC JINDŘICH. Nuže tedy, zde můj hold. (*Ukloní se.*)

FALSTAFF. A zde má řeč. — Odstupte, panstvo.

HOSTINSKÁ. Ó božínku, tohle je povedený žert, na mou věru!

FALSTAFF. Již neplačte, ó drahá královno,
nebo jsou tu marny slzy kanoucí.

HOSTINSKÁ. Ó, ten otec, jak si dodává vážnosti!

FALSTAFF. Pro lásku boží, lordi, odvedte

5 mou tesknou královnu, neb slzí tok
jí oči zaplavuje stavidla.

HOSTINSKÁ. Ó jemináčku, to je zrovna, jako to dělají ti potulní¹¹⁵
herci, které vídávám!

FALSTAFF. Ticho, ty dobrá konvice, ticho, ty pletimozku!¹¹⁶ —

10 Jindřichu, já ne pouze se dívím, kde trávíš čas, ale také v jaké
jsi společnosti; neboť jakkoliv heřmáněk, čím víc je šlapán, tím
rychlejší roste, tož mládí, čím víc se maří, tím dříve odkvétá. Žes
můj syn, na to mám částečně slovo tvé matky, částečně svou

15 vlastní domněnku, ale hlavně ručí mi za to jistý taškárský tah
v tvém oku a ta přihlouplá svislost tvého dolejšího rtu. Jsi-li tedy
můj syn, jak se to ukazuje, proč tedy, kdyžs můj syn, jiní tak
ukazují na tebe? Má-liž velebné slunce chodit za školu a mlsat

20 ostružiny? Otázka, jíž nechci se tázat. Má-liž syn Anglie být
zlodějem a krásti měšce? Otázka, jíž musím se tázat. Jest jedna
věc, Jindřichu, o které jsi často slyšel a jež známa jest mnohým
v naší zemi jménem smůla. Tato smůla, jak starobylí spiso-

25 vatelé dosvědčují, usmoluje. A tak i společnost, kterou máš ko-
lem sebe; neboť, Jindřichu, teď nemluví k tobě při víně, ale
v slzách, ne v blaženosti, ale v pohnutí, ne jenom slovy, ale také
bolestí. — A přece jest jeden ctnostný muž, kteréhož jsem často

pozoroval ve tvé společnosti, ale neznám jeho jméno.

PRINC JINDŘICH. Jaký to muž, s dovolením Vaší Milosti?

FALSTAFF. Bodrý a statný muž, jen co pravda, tělnatý, veselého
vzhledu, milého oka a nadmíru ušlechtilého chování; a jak
30 myslím, jest mu asi padesát let nebo nanejvýš¹¹⁷ mu táhne k še-
desátce. A teď se pamatují: jméno jeho jest Falstaff. Je-li tento
muž oddán prostopášnosti, velice mne klame, neboť, Jindřichu,
vidím ctnost v jeho pohledu. Jestliže tedy strom se pozná po

35 ovoci, jakože ovoce se pozná po stromu, tedy — pravím to v plné
důvěře¹¹⁸ — v tom Falstaffu jest ctnost. Toho si zachovej, ostatní
vyžeň. A teď mi řekni, ty ničemný pobudo, kdes byl celý ten
měsíc?

PRINC JINDŘICH. Mluvíš jako král! Teď postav se na mé místo
a já budu představovati svého otce.

40 FALSTAFF. Mne sesadit? Provedeš-li tu hru jen zpola tak vážně,

tak majestátně, slovem i skutkem, jako já, dej mne pověsiti za
nohy jako cucavého králíka nebo zajíce u zvěřináře.¹¹⁹

PRINC JINDŘICH. Dobrá, zde sedím.

FALSTAFF. A zde stojím já. — Teď suďte, pánové.

PRINC JINDŘICH. Nuže, Jindřichu, odkud přicházíš? 5

FALSTAFF. Vznesený pane, z Eastcheapu.

PRINC JINDŘICH. Stesky, jež slyším na tebe, jsou žalostné.

FALSTAFF. Hrom a peklo, mylorde, jsou vyhané! — Počkej, já tě
tím mladým princem polechtám — to věru udělám.

PRINC JINDŘICH. Ty kleješ, nezdárný chlapče? Už nikdy víc mi 10
nechoď na oči. Dravě jsi unášen od spásitelnosti. Sám ďábel tě
stihá v podobě starého tlustého muže. — Takový sud v podobě
lidské jest tvým společníkem. Proč obcuješ s tou bednou vrtochů,

15 s tou moučnou truhlou zvířecí surovosti, s tím naduřeným
měchem vodnatelnosti, s tou ohromnou bečkou sektu, s tím dro-
bem vycpaným tlumokem, s tím pečeným posvícenským¹²⁰ volem
s nádivkou v břiše, s tou ctihodnou neřestí, s tou šedivou neprav-

20 vostí, s tím otcem zhýralství, s tou obstarlou marnivostí? V čemže
je dobrý než v okoušení sektu a v popíjení ho? V čem kalý a
čistotný¹²¹ než v krájení kapouna a v pojídání ho? V čem obratný
než v úskoku? V čem úskočný než v lotrovství? V čem lotrov-

ský než ve všem? V čem řádný než v ničem?

FALSTAFF. Rád bych, aby mi Vaše Milost vyložila, co chce říci.
Koho to myslí Vaše Milost?

PRINC JINDŘICH. Toho ničemného, ohavného svůdce mládeže, 25
Falstaffa, toho starého bělovousého Satanáše.

FALSTAFF. Můj pane, toho muže znám.

PRINC JINDŘICH. To vím, že znáš.

FALSTAFF. Ale abych řekl, že znám v něm více zla než v sobě 30
samém — to říkal bych více, než vím. Že je stár — tím víc pro
něho žel; — jeho bílý vlas to dosvědčuje. — Ale s odpuštěním
Vaší Milosti, že byl by svůdником, to naprosto popírám. Je-li
cukrovaný sekt věcí hříšnou, tedy pomoz Bůh všem hříšníkům!

35 Je-li hřích býti stár a vesel, tedy znám leckterého starého krč-
máře, jenž neujde zatracení. A je-li tloušťka nenávisti hodna,
tedy jsou hubené krávy faraonovy¹²² k pomilování. Ne, můj dobrý
pane, — vyžeňte Peta, vyžeňte Bardolfa, vyžeňte Poinse, ale
líbezného Johna Falstaffa, dobrosrdečného Johna Falstaffa,
věrného Johna Falstaffa, rekovného Johna Falstaffa, tím rekov-
nějšího, protože je stár ten John Falstaff — toho nevyhánějte 40

ze společnosti svého Jindřicha.¹²³ Vyhnat upřímného Johna znamená vyhnat celý svět.

PRINC JINDŘICH. Vyženu ho, to udělám.

(*Slyšeti klepání na vrata. — Odejdou hostinská, Frantík a Bardolf.*
BARDOLF *příběhne zpátky.*)

BARDOLF. Ó pane, pane, šerif s nehoráznou stráží stojí u vrat.

FALSTAFF. Klid se, ničemo! — Dohrajme komedii. Mám ještě mnoho na srdci ve prospěch toho Falstaffa.

(*Vrátí se HOSTINSKÁ.*)

10 HOSTINSKÁ. Ó Bože! Milostivý pane, milostivý pane —

PRINC JINDŘICH. Hej ho! Dábel jede na pometle.¹²⁴ Co se děje?

HOSTINSKÁ. Šerif a celá stráž jsou u vrat; přišli prohledati dům.

Mám je sem pustit?

FALSTAFF. Slyšíš, Jindřichu? Nikdy neříkej o pravém zlatáku, že je padělán. Tys vlastně blázen,¹²⁵ třeba ses nezdál.

PRINC JINDŘICH. A tys rozený zbabělec, bez instinktu.

FALSTAFF. To popírám.¹²⁶ Chceš-li ty mne zapřít u šerifa, dobrá,

nechceš-li, ať vejde. Nebudu-li káru odsouzenců kráslit jako

20 kdo jiný, mor na mé vychování. Doufám, že mne oprátka uskrť tak brzo jako někoho jiného.

PRINC JINDŘICH. Jdi, schovej se tady za čaloun; — vy druzí jděte nahoru. Teď, braši, poctivou tvář a dobré svědomí!

FALSTAFF. Kteréžto obé jsem míval; ale to už je dávno, a proto se schovám.

25 PRINC JINDŘICH. Zavolejte šerifa.

(*Odejdou všichni kromě prince a Peta.*)

(*Vystoupí ŠERIF a KOŇAŘ.*)

Nuž, milý šerife, co žádáte?

ŠERIF. Zprv odpusťte, mylorde. Shluk a křik

30 až k tomu domu jisté lidi stíhal.

PRINC JINDŘICH. Jakéto lidi?

ŠERIF. Můj milostivý pane, jeden z nich jest dobře znám; — to hřmotný, tučný muž.

KOŇAŘ. Tak tučný jako máslo.

35 PRINC JINDŘICH. Ten člověk, buďte jisti, není zde;

nebo já ho právě jinak zaměstnal.

A, šerife, své slovo dávám ti,

že zítra o polednách pošlu jej, by před tebou neb jiným kýmkoliv se zodpíval z každé obvinění.

A tak vás prosím, opusťte ten dům.

ŠERIF. Jdu, mylorde. — Dva páni ztratili na tři sta hřiven touto loupeží.

PRINC JINDŘICH. Snad tomu tak; když oloupil je on, však za to zodpoví. Již buďte zdrav.

ŠERIF. Můj milostivý pane, dobrou noc.

PRINC JINDŘICH. Myslím, že jest už ráno, není-li?

ŠERIF. Tak jest, můj pane, jde as na druhou. (*Odejdou šerif a koňář.*)

PRINC JINDŘICH. Ten olejnatý taškář je všude znám jako chrám svatého Pavla. Jdi, zavolej ho.

PETO. Falstaffe! — Spí jako pařez za tou zástěnou a chrápe jako kůň.

PRINC JINDŘICH. Poslyš, jak těžce oddychuje. Prohledej mu kapsy. — Cos našel?

PETO. Nic než papírky, můj pane.

PRINC JINDŘICH. Jsem dychtiv, co v nich jest; čti to.

PETO (*čte*).

Item, kapoun 2 šilinky 2 denáry.¹²⁷

Item, omáčka — — 4 denáry.

Item, dva galony sektu 5 šilinků 8 denárů.

Item, ančovičky a sekt

po večeri 2 šilinky 6 denárů.

Item, chléb ½ halěře.

PRINC JINDŘICH. Ó hrozno! Jen za půl halěře chleba k tomuto nesnesitelnému množství sektu! — Co je tam dále, uschovej; přečteme si to v příhodnější čas. Nech ho tam spát až do bílého dne. Já půjdu ráno ke dvoru. Musíme všichni do války a tobě se dostane čestného místa. Toho tučného taškáře opatřím u pěchoty a vím, že bude pochod půl třetího sta kroků jeho smrt. Ty peníze vrátí se i s úroky. Buď u mne záhy. A tak, dobré jitro, Peto.

PETO. Dobré jitro, můj dobrý princí. (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ TŘETÍ

SCÉNA PRVNÍ

Bangor. — Dům arcijáhnův.

(Vystoupí HOTSPUR, WORCESTER, MORTIMER a GLENDOWER.)

5 MORTIMER. Věc mnohoslibná, přátelé jsou jistí
a začátek pln zdárné naděje.

HOTSPUR. Je libo sednout, lordo Mortimre
a strýče Glendowre? —

10 A ujče Worcestre... mor at vezme to! —
já mapu zapomněl.

GLENDOWER. Ne, tady jest.

Jen sedte, strýče Percy, sedte jen,
můj milý Hotspure; neb kdykoliv
tím jménem o vás mluví Lankaster,
15 hned v tváři pobledne a s povzdechem
vám přeje, byste už byl v nebesích.

HOTSPUR. A v pekle vy, at slyší kdykoliv
jen jmenovati Owna Glendowra.

20 GLENDOWER. Já proto kárati jej nemohu;
neb o mém zrození byl nebes týn
pln postav ohnivých a zážehů;¹²⁸
a zem se třásla, když jsem spatřil svět,
v své podstatě a pevných stězejích
jak zbabělá.

25 HOTSPUR. To bylo by se dalo v tentýž čas,
i kdyby vaší matce byla se
jen kočka okotila, vy pak sám
se nebyl tenkrát ani narodil.

GLENDOWER. Dím, zem se třásla při mém zrození.

30 HOTSPUR. A já zas dím, že země nebyla

mé nálady, když domníváte se,
že z bázně před vámi se zachvěla.
GLENDOWER. Dím, nebe bylo v jednom plameni
a zem se třásla.

5 HOTSPUR. Tedy třásla se,
že viděla to nebe hořící,
ne ze strachu před vaším zrozením!
Jsouc neduživa, často příroda
se vyburácí vřením podivným;
10 zem těhotná jest často zmítána
a mučena jakýmsi hryzením
od uvězněných větrů neklidných
v svém životě, jež usilující
se rozepnouti, otrásají zem,
15 tu starou mát, a věže kácejí
a hrady omšené. Tím neduhem
jsouc navštívena, naše matka zem
se svíjela při vašem zrození.

GLENDOWER. Od mnoha lidí, strýče, nesnes bych
20 ten odpor. Dovolte, bych řek vám zas,
že při mém zrození byl nebes týn
pln postav ohnivých, že sbíhaly
s hor kozy, stáda divně bučela
z lad ustrašených. Tato znamení
25 můj vytkla zvláštní ráz a svědectvím
je celý průběh mého života,
že nejsem z řady lidí obecných.
Kde žije ten, jak obklíčení zde
jsme mořem, které hněvně útočí
30 na břehy Walesu, Skotska, Anglie,
jenž moh by zvat mne žákem, učít mne?
A ženy zrozence mi ukažte,
jenž mohl by na trudných cestách věd
mne stopovat neb držet se mnou krok
35 při hlubých výzkumech.

HOTSPUR. Mně též se zdá,
že nikdo lépe welšsky¹²⁹ nemluví.
Jdu k obědu.

MORTIMER. Dost, strýče Percy, rozzuříte ho.

GLENDOWER. Já umím duchy volat z propasti. 40

- HOTSPUR. To umím také já a kdokoliv;
jen přijdou-li, když zavoláte je ?
- GLENDOWER. Já, strýče, mohu tebe naučit,
jak velet dáblu.
- 5 HOTSPUR. A já tě, strýče, mohu naučit
se vysmát dáblu pravdomluvností.
Mluv pravdivě a dáblu vysměj se.¹³⁰ —
Moc máš-li k tomu, zavolej ho sem
a já ti přísahám, že moc mám já
- 10 jej smíchem vypudit. Ó, dokud živ,
mluv pravdu jen a dáblu vysměj se!
- MORTIMER. Ó dost, již dost té hádky zbytečné.
- GLENDOWER. Již potřikrát Jindřich Bolingbroke
mé čelil moci, třikrát hnal jsem jej
- 15 od břehu písčitého Severnu
a Wye domů zpět, že ukázal
mi bosé paty¹³¹ nepohodou štván.
- HOTSPUR. Až domů bos a nepohodou štván!
Jak, přísámdábel, rýmu nedostal ?
- 20 GLENDOWER. Dost, zde je mapa; máme rozdělit
svůj nárok na tré podle úmluvy ?
- MORTIMER. Kněz arcijáhen již jej rozdělil
v tři velmi stejné části. Anglicko
zde od Trentu a Severnu až sem
- 25 na jih a východ přiděleno mně.
Vše k západu, tož od Severnu Wales
a všechna žírná půda v kraji tom
jest Glendowrova; vám pak, milý strýče,
se vyhradily kraje ostatní,
- 30 jak na sever se táhnou od Trentu.
Též naše smlouva třikrát opsána,
i až ji zpečetíme vzájemně,
což může ještě této noci být,
hned ráno, strýče Percy, vy a já
- 35 a vzácný mylord Worcester vytrhnem
vstříc otci vašemu a skotským vojskům,
jak bylo stanoveno, k Shrewsbury.
Můj tchán zde ještě není pohotov,
a do dvou neděl také netřeba
- 40 nám jeho pomoci. (*Ke Glendowrovi.*)

- Vy do těch dob
své many svoláte a přátele
a všechnu šlechtu svého okolí.
- GLENDOWER. Čas kratší, páni, přivede mne k vám
a se mnou vaše chotě, od nichž teď
- 5 se bez loučení odkrást musíte,
neb strhla by se slzí potopa
při sbohem dání vašim manželkám.
- HOTSPUR. Mně zdá se, že můj úděl na sever
zde od Burtonu¹³² vašim podílům
- 10 se nevyrovná. Hle, jak řeka ta
se bočí sem a odřezává mi
od nejlepší mé půdy veškeré
lán¹³³ ohromný jak velký půlměsíc.
Dám v těchto místech řeku zahradit
- 15 a rovně ladný, stříbropěnný Trent
zde bude proudit novým řečištěm.
On nesmí zářezem tak hlubokým
se vinout zde a olupovat mne
o bohatý ten kout.
- 20 GLENDOWER. Ne vinout se ? Však bude, musí tak;
vždyť přece vidíte, že vine se.
- MORTIMER. Tak jest, však pohledte, jak prorývá
zas moje území vám k výhodě,
v kraj protější se táhna¹³⁴ o tolik,
- 25 co na té druhé straně běře vám.
- WORCESTER. Jen malý náklad zastaví ho zde;
pak bude získán severní ten kout
a řeka zcela přímo poteče.
- 30 HOTSPUR. Chci tak to mít; to levný spraví groš.
- GLENDOWER. A já to nechci míti změněno.
- HOTSPUR. Že nechcete ?
- GLENDOWER. Ne; a vy nesmíte.
- HOTSPUR. Kdo troufá si mi odporovat ?
- 35 GLENDOWER. Já.
- HOTSPUR. Tož hleďte, abych nerozuměl vám
a řekněte to welšsky.
- GLENDOWER. Mylorde,
tak dobře mluvím anglicky jak vy,
byv na anglickém dvoře vychován,
- 40

kdež za mladosti k harfě složil jsem
tak mnohou luznou píseň anglickou
a přiozdobil jazyk půvabně,¹³⁵
dar, který u vás nikdy nevidán.

5 HOTSPUR. A, bohudík, jsem tomu z duše rád. —
Spíš kotětem chci být a mrňoukat
než takým veršotepcem. Raději
bych slyšel vrzat¹³⁶ svícen mosazný
neb suché kolo skřípat na ose
10 a tak by zuby nevyvstaly mi¹³⁷
jak při těch pitvořivých písničkách:
toť jako poklus herky kulhavé.

GLENDOWER. Nuž buď si, Trent vám tedy odvedem.

HOTSPUR. Ach, co mi po tom! Třikrát větší lán
15 dám zdarma záslužnému příteli;
leč v obchodu, tu pozor! — budu se
o devítinu vlasu hašteřit.

Jsou smlouvy hotovy — a půjdeme?

GLENDOWER. Je krásně měsíčno a můžete
20 jet v noci. Jdu, bych pobíd písaře,
a také vašim ženám oznámím,
že odjedete. Věru bojím se,
že moje dcera přijde o rozum;
tak jest jí drahým její Mortimer. (*Odejde.*)

25 MORTIMER. Fi, strýče Percy, jak ho dráždíte!

HOTSPUR. Mně nelze jinak; často zlobí mne,
že začne vypravovat o krtku
a mravenci; o snílku Merlinu
a jeho věštbách, rybě bez ploutví
30 a draku, nohu křídel schlípených
a o pelichajícím havranu,
lvu ležícím a kočce ve skoku¹³⁸
a množství takých jiných slátanin,
jež jsou mi k nevěře. Jen považte —
35 dnes v noci devět hodin nejméně
mne držel, jména počítaje mi
všech ďáblů, jsoucích jeho lokaji.
Já ‚hm‘ a ‚tak‘, leč slůvka ze všeho
jsem neposlouchal. Ó, tak nudný je
40 jak ušlý kůň, jak žena svárlivá,

ba horší nežli kouřem čpící dům.
Ó, raděj někde v mlýně větrném
bych od sýra a česneku byl živ,
než na lahůdkách pochutnával si
kdes v letohrádku nejrozkošnějším,¹³⁹
když on by mi tam hučel do uší.

MORTIMER. Ba věřte, jest to úctyhodný muž,
knih znalý nadmíru a zasvěcen
do divných tajů; chrabrý jako lev
a vlídný k podivu a štedrý jest
10 jak doly indické.¹⁴⁰ Mám vám to říci?
On velice ctí vaši povahu
a krotí se až nad svou přírodu,
když postavíte se mu na odpor.
To, věřte, činí, ale ručím vám,
15 že není živoucího člověka,
jenž býval by ho dráždil jako vy
a nevydal se nebezpečnosti
a odvetě. Jen prosím nečiňte
to příliš často.

WORCESTER. Vskutku, mylorde,
jste příliš svěhlavý; a za ten čas,
co dlíte zde, jste učinil až dost,
by trpělivost překypěla mu.
25 Tu vadu, pane, nutno odložit,
neb ač se velikost někdy značí v ní
a srdce, dobrá krev — to nejdražší,
co za ozdobu poskytuje vám —,
přec často hněv zas jeví surový
30 a nedostatek mravu, mírnosti,
psych, zpupnost, umíněnost, pohrdu,
z nichž nejmenší když na šlechtici lpí,
o lidská srdce připravuje ho
a zanechává skvrnu na kráse
všech ctností jiných, ubírajíc jim,
35 co chvály hodno.

HOTSPUR. Teď jsem poučen!
At žijou uhlazené způsoby!
Hle, naše ženy, — rozlučme se hned.

(Vrátí se GLENDOWER a s ním vystoupí LADY MORTIMEROVÁ a LADY PERCYOVÁ.)

MORTIMER. Tot k smrti mrzuto, že neumí
má žena anglicky ni welšsky já.

5 GLENDOWER. Má dcera pláče, nechce rozloučit
se s vámi, chce být také vojákem,
chce do pole.

MORTIMER. Můj milý otče, jen
jí řekněte, že s tetkou Percyovou
10 ji přivedete brzo za námi.

(Glendower mluví k ní welšsky a ona rovněž tak mu odpovídá.)

GLENDOWER. Je zoufalá; tot straka¹⁴¹ svěhlová
a slovo rozumné jí neplatí.

(Lady Mortimerová mluví welšsky.)

15 MORTIMER. Tvým očím rozumím; tu něžnou řeč,
již roníš z těchto tůní nebeských,¹⁴²
tu welštinu až příliš dobře znám;
a kdybych nestyděl se, věř, že hned
bych tímtež hovorem ti odvětil.

20 (Lady Mortimerová mluví naň opět welšsky.)

Tvým políbením rozumím, ty mým
a to je pročitěná rozmluva;

však věř, miláčku, lenit nebudu,
než naučím se tvému nářečí,
25 neb jazyk tvůj tak činí líbeznou
tu welšskou řeč jak skvostné zpěvanky,
jež k loutně pjeje luzná královna
kdes v letohrádku rytmem čarovným.

GLENDOWER. Když budete se rozplývati tak,
30 tu, věřte, zblázní se nám nadobro. (Lady mluví opět welšsky.)

MORTIMER. Ó v tom jsem učiněná nevědomost!

GLENDOWER. Dí, byste uleh zde na kypré síti
a v klín jí složil hlavu milenou
a chce vám zpívat milou písničku
35 a bůžka snu vám věnčit na očích,
krev čarujíc vám sladkou únavou,
jež odděluje bdění od spaní,
jak mezi dnem a nocí bývá to
v tu hodinu, než nebes spřežení
40 se na východě v zlatý dává běh.

MORTIMER. Ó, z hloubi duše rád zde usednu
a budu její písni naslouchat;
snad bude smlouva zatím hotova.

GLENDOWER. Tak učíte; a hudebníci, již
vám budou hráti, na tisíce mil
5 jsou odtud ve vzduchu, leč v okamžik
zde budou. Sedněte a slouchejte.

HOTSPUR. Pojď, Katuško, tys v ulehání dokonalá; pojď honem, honem,
abych ti složil hlavu do klína.

LADY PERCYOVÁ. Jdi, vrtohlavé house!

(Glendower promluví několik welšských slov¹⁴³ a hudba hraje.)

HOTSPUR. Teď chápu to, že ďábel umí welšsky,
a není divu, jest tak rozmarný.

Při svaté Panně, dobrý hudebník!

LADY PERCYOVÁ. To bys ty byl učiněným mistrem hudby, neboť
15 v tobě každá žilka hraje rozmarem. Leč tiše, vyžle,¹⁴⁴ a poslouvej,
jak lady zpívá welšsky.

HOTSPUR. Raděj bych poslouchal Lady, svou fenu, jak vyje irsky.¹⁴⁵

LADY PERCYOVÁ. Chceš, abych ti utrhla hlavu?

HOTSPUR. Ne.

LADY PERCYOVÁ. Tedy mlč.

HOTSPUR. To také ne; — tot vada žen!

LADY PERCYOVÁ. Nu, pomoz ti Bůh!

HOTSPUR. Do postele té Welšsky.

LADY PERCYOVÁ. Cos to řekl?

HOTSPUR. Ticho, zpívá. (Welšská píseň lady Mortimerové.)

HOTSPUR. Poslyš, Katuško, rád bych, abys mi také něco zazpívala.

LADY PERCYOVÁ. Já ne; — na mou věru ne.

HOTSPUR. Ty ne, — ,na mou věru ne'. Srdíčko, ty se dušuješ tak
sladce jako žena cukrářova. ,Já ne' a ,na mou věru ne', ,jak jsem
30 živa' i ,at mi Bůh milostiv' — ,tak jistě, jako že je den'.

A k tomu dokládáš své přísahy
tak hedvábně, jak nikdy nebyla
bys dostala se dál než do Finsbury.¹⁴⁶

35 Ty, Katuško, si hezky zahromuj
jak pravá dáma, z dobrých, plných plic
a zanech ,věrování' a jak jsou
ty všechny zázvorkové¹⁴⁷ přísahy
titěrným hejskům nebo šosákům.
Pojď, zazpívej mi.

LADY PERCYOVÁ. Já nechci zpívat.

HOTSPUR. Dobře máš;¹⁴⁸ vedlo by tě to na krejčovství nebo na cvičení čermáků ve zpěvu. — Až jen ty smlouvy budou hotovy, do dvou hodin nato odjedu. A ty si přijď za mnou, kdy chceš.

(*Odejde.*)

5 GLENDOWER. Již pojďte, pojďte, lorde Mortimre.

Vy jste tak liknav, jak je rozohněn lord Percy k odchodu. Teď bude již ta smlouva napsána; jen pečet schází.

10 Hned potom na kůň.

MORTIMER. Z celé duše rád. (*Odejdou.*)

SCÉNA DRUHÁ

Londýn. — Královský palác.

(*Vystoupí KRÁL JINDŘICH, PRINC WALESKÝ a JINÍ.*)

15 KRÁL JINDŘICH. Teď lordi, dovolte, jeť s princem Waleským nám nutno promluvíti v soukromí.

Však buďte nablízku, neb zakrátko vás budem tady potřebovati. (*Odejdou lordové.*)

Já nevím, zdali Bůh to tak chce mít

20 pro nějaký můj skutek nelibý, že ve svých tajných radách z krve mé mi pomstu uchystal a na mne bič;

však ty mi svého žití způsobem tu víru vnucuješ, žes vyhlédnut

25 byl k pomstě horoucí a za metlu, již nebe tresce moje přečiny.

Sic jinak, řekni mi, jak mohly by tak nezřízené, nízké žádosti, tak nuzné, holé, mrzké, podlé skutky,

30 tak plané zábavy a společnosti

tak surová, s níž cele spřežen jsi, ba přiroubován k ní, jak mohly by tvé krve provázeti velikost

a stejny být s tvým srdcem knížecím?

35 PRINC JINDŘICH. Můj jasný pane, přál bych si, bych mohl se zbavit provinění veškerých

5 tak čistou omluvou, jak zajisté se mohu očistiti od mnohých, jež jsou mi podkládány. Tolik jen mi prosím poshovte, bych — nehledě k těm bajkám smyšleným, jež častokrát sluch velikosti musí vyslechnout od usmívavých lichometníků a podlých klepařů — bych v některých těch věcech pravdivých, kde mladost má na bludné cesty zašla, vašeho

10 měl odpuštění za svou kajcnost. KRÁL JINDŘICH. Bůh odpusť ti! — Leč musím, Jindřichu,

se diviti, jak náklonnosti tvé

jdou různě od letu tvých předků všech.

Své místo v radě ztratils všetečně,

15 jež zaujímá teď mladší bratr tvůj,

a téměř odcizen jsi srdcím všech

zde u dvora i princům krve mé.

V co doufal čas, co čekal od tebe,

20 je zmařeno a duše každého

již prorocky tvůj předpovídá pád.

Svou přítomností kdybych býval já

25 tak plýtvat kdys, tak zevšedňoval se před lidským zrakem, zlaciněl se tak

a sprostou společností vyvětral,

30 to mínění, jež na trůn zvedlo mne,

by bylo tomu věrno zůstalo,

jenž držel jej, a v klatbě neslavné

35 mne zanechalo jako člověka,

jenž neznačil a nesliboval nic.

Jen zřídka vidán, nevyšel jsem, bych

40 jak vlasatice úžas nebudil

tak, že svým dítkám říkali: „Toť on!“

a jiní zas: „Kde — kde je Bolingbroke?“

45 A potom kde jen který nebes vděk

jsem sobě osvojil a takovou

se oděl pokorou, že ze srdcí

50 jsem lidem trhal¹⁴⁹ věrnost, výkřiky

a slavná pozdravení z jejich úst

40 i před jich králem korunovaným.

Tak zachoval jsem svoji osobu
 vždy svěží, novou; svoji přítomnost
 jak roucho arcikněžské budící
 vždy obdiv, kdykoli je spatřeno;
 5 a tak můj zjev, ač zřídka vídaný,
 leč povždy nádherný, jak svátek byl
 a vzácností té slávy nabýval.
 Král hopkující křepčil sem a tam
 s mělkými šašky, s nerozvážnými
 10 a drchankovitými hlavami,
 jež rychle vzplály, rychle shořely;
 svou hodnost zředit, velkost královskou
 skotačivými bláznů promísil,
 své velké jméno jejich výsměškům
 15 dal znesvětit a v důstojnosti své
 si zadal tomu jménu na úkor,
 prostořekostem chlapců směje se
 a za terč holobrádku každému
 se vystavuje, jehož lehký vtip
 20 se měřil s jeho. Ulic veřejných
 se tovaryšem stal a všední přízvi
 se v manství poddal tak, že lidský zrak,
 jej hltaje co den a medem tím
 se přesytiv, si počal ošklivit
 25 chuť sladkosti, již o málo jen víc
 než málo příliš mnoho bývá již.
 Tak vídan byl jak v červnu kukačka,
 jen slyšen, ale nedbán; takovým
 jen viděn zrakem, který chor a tup
 30 jsa ovšednělostí, již neschopen
 jest kromobyčejného pohledu,
 jímž dařen¹⁵⁰ slunci rovný majestát,
 když zřídka svitne očím obdivným:
 však tyto spíše podřimovaly
 35 a víčka klopily a před tvář
 mu spaly nebo takým pohledem
 jej častovaly, jaký mrzutec
 na svého protivníka vysílá,
 jsa jeho přítomnosti syt a pln.
 40 A na tom stupni, Jindřichu, jsi ty,

neb mrzkým obcováním ztratil jsi
 svou přednost knížecí a jediných
 již není očí, jež by nenudil
 tvůj zevšednělý zjev — krom očí mých,
 5 jež přály si tě ještě viděti
 a nyní proti vlastní vůli mé
 mi slepnou¹⁵¹ pošetilou něžností.
 PRINC JINDŘICH. Chci nadál, třikrát milostivý pane,
 být více svůj.
 10 KRÁL JINDŘICH. Tak, do dneška jak jsi
 pro celý svět, byl Richard tenkrát, když
 jsem k Ravenspurgu přistál z Francie,
 a jak byl tenkrát já, jest Percy teď.
 Nuž při mém žezle a mé duši, věř,
 15 on hodnější má nárok na říši
 než ty, jenžs následnictví pouhý stín.
 Ont bez práva, ba práva podoby
 nám pole v říši plní oruží,
 lva ozbrojeným čelí sanicím,
 20 a nejsa rokům dlužen víc než ty,
 šedivce lordy, vážné biskupy
 v boj vodí krvavý a zbraní třesk.
 Jak nesmrtelné cti si vydobyl
 jen nad tím proslaveným Douglasem,
 25 jenž rekovnými činy, nájezdy
 a velkým jménem v bitvách prvenství
 má mezi vojíny a nejvyšší
 se válečnickou slávou honosí
 po všech zemích víry Kristovy.
 30 Neb třikrát¹⁵² tento Hotspur, v plénkách Mars,
 ten dětský vojín, na svých výpravách
 byl přemoh velikého Douglasa
 a jednou jal ho, svobodu mu dal
 a učinil si z něho přítele,
 35 by jícen těžkých sporů vyplnil
 a otrás mírem trůnu našeho
 a bezpečností. — A co řekneš tomu?
 Percy a Douglas, arcibiskup yorský,
 Northumberland a hrabě Mortimer
 40 jsou proti nám a pozvedli se již.

Leč proč ty zprávy tobě povídám?
Proč mluvím tobě o svých odpůrcích,
ty Jindřichu, jenž z nepřátel mých všech
jsi nejbližší a nejhorlivější?¹⁵³

5 Ba možno dost, že z bázně otrocké
a pudu nízkého neb svévole
sám v žoldu Percyho se postavíš
v boj proti mně, že budeš lísati
10 se k jeho patám, poklonkovat mu,
když zamračí se, abys dokázal,
jak zvrhlý jsi.

PRINC JINDŘICH. Tak nemyslete, to se nestane.

Bůh odpust' těm, kdož odvrátili tak
mi dobrou vůli Vaší Milosti!
15 To vše mi Percy hlavou nahradí
a jednou, až se skončí slavný den,
vám směle osvědčím, že jsem váš syn;
až celý šat můj bude krvavý
a škraboškou mé tváře bude krev,
20 jež smyta, spláchne také hanbu mou.
To bude den — ať přijde kdykoliv —,
až toto dítě cti a oslavy,
ten čacký Hotspur, rytíř věhlasný,
a nedbaný váš Jindřich střetnou se.
25 Kéž každá čest, již nosí na přílbě,
se zmnožila a to, co potupno,
nebo doba nastane, kdy severní
ten jun své slavné činy vyměnit
30 mi bude muset za mé nešvary.
Ten Percy, otče, jest jen správce můj,
jenž slavné činy pro mne hromadí,
a já ho k přísným účtům povolám,
by vydal mi svou slávu veškerou
35 až do nejmenší pocty doby své,
sic vytrhnu mu účet ze srdce.
To jménem Božím tady slibuji,
a dá-li mi to vykonati Bůh,
40 ať, prosím Vaší Milost, zhojí to
i staré rány výstředností mých.

Když ne, jest konec žití koncem smluv;
a raděj zemru nastotisickrát,
než zruším toho slibu jeden hles!
KRÁL JINDŘICH. Sto tisíc buřičů tím umírá;
mějž velení a svrchovanou moc.

(Vystoupí BLUNT.)

Co neseš, dobrý Blunte? — Zraky tvé
jsou plny chvatu.

BLUNT. Tak je též má věc.

Lord Mortimer¹⁵⁴ zvěst poslal ze Skotska,
že Douglas s anglickými buřiči
v den jedenáctý toho měsíce
se spojil u Shrewsbury. Mohutné
a strašné vojsko, jaké — splní-li
se sliby, jež si dali — hrozilo
kdy které říši ošemetnou hrou.

KRÁL JINDŘICH. Dnes vypravil se hrabě Westmoreland
a lord John z Lankastru, můj syn, je s ním,
nebo zpráva ta je stará již pět dní.
Na příští středu Jindřich vytrhne
a ve čtvrtek my sami hneme se.
Náš cíl je Bridgenorth, ty pak, Jindřichu,
potáhneš Glostershirem, takže když
vše dobře půjde,¹⁵⁵ do dvanácti dnů
náš hlavní voj se spojí v Bridgenorthu.
Jest plno práce — k dílu bez prodlení!
Čas vhodný chabne tam, kde člověk lení. (Odejdou.)

SCÉNA TŘETÍ

Krčma U kančí hlavy v Eastcheapu.

(Vystoupí FALSTAFF a BARDOLF.)

FALSTAFF. Bardolfe, nespádl jsem se mizerně od té poslední
mely?¹⁵⁶ Nechřadnu? — Nescvrkám se? Bažet, kůže na mně
visí jako volný župan z obstarožné paničky, jsem zvadlý jako
uležená kdoule.¹⁵⁷ — Ano, dám se na pokání, a to hned, dokud
jsem ještě světu podoben. Co nevidět zmalomyslním a nebude

(Vystoupí HOSTINSKÁ.)

pak sly káti se. Jestliže jsem nezapomněl, jak vypadá vnitřek kostela, ať jsem horčičné semínko, ať jsem pivovarský kůň!¹⁵⁸ — Vnitřek kostela! Společnost, ničemná společnost byla mou zkázkou.

5 BARDOLF. Sire Johne, vy jste tak zádumčivý, to už nemůžete zůstat dlouho živ.

FALSTAFF. Ano — to je to! Pojď, zazpívej mi nějakou oplzlou písničku, obvesel mne. Byl jsem vždy ctností oddán tak, jak toho jen šlechtic potřebuje; právě tak dost. Málo jsem klel, v kostky 10 nehrál víc než sedmkrát za týden, do vykřičeného domu nevcházal než jednou za čtvrt hodiny; vydlužené peníze jsem splatil celkem tři neb čtyřikrát; dobře jsem žil a v dobré míře a teď jsem živ bez všeho řádu a bez vši míry.¹⁵⁹

BARDOLF. Bažet; jste tak tlustý, sire Johne, že vám žádná míra stačit nemůže, žádná rozumná míra, sire Johne.

15 FALSTAFF. Jen ty si naprav svou tvář a já svůj život napravím. Tys naše admirálská loď, nosíš lucernu, ne na zádi, ale na nose, ty rytíři Hořící lampy!¹⁶⁰

BARDOLF. Aj, pane Johne, můj obličej vám přece neublíží.

20 FALSTAFF. To ne, dokonce ne. Dělá mi tak dobrou službu jako mnohým lidem hlava umrlčí nebo *memento mori*.¹⁶¹ Nepodívám se ti do tváře, aniž bych nevzpomněl na oheň pekelný a na boháče, jenž odíval se purpurem; neboť tam sedí on ve svém rouchu a hoří, hoří.¹⁶² Kdyby vůbec bylo na tobě něco ctnostného, přísahal bych na tvou tvář a má přísaha by zněla: „Při tomto ohni, který jest andělem božím.“ — Ale tys už nadobro ztracen, a nebyti té záře v tvém obličej, byl bys už synem čiré temnoty. Když jsi ondy v noci běžel u Gadshillu do vrchu, abys mi chytil 25 koně, jestliže jsem nemyslel, žeš bludice nebo ohnivá koule,¹⁶³ ať už peníze pranic neplatí. Ó tys věčná oslava, věkožizný oheň před svátky. Tys mi uspořil tisíc hřiven na svíce¹⁶⁴ a pochodně, když jsem s tebou chodil v noci od krčmy do krčmy. Ale za ten sekt, cos mi vypil, byl bych si mohl zrovna tak lacino nakoupit svíček u nejdražšího svíčkaře v Evropě. Napájel jsem toho tvého 30 mloka¹⁶⁵ ohněm v každou minutu za těch celých dvaatřicet let. Bůh mi to odplat!

BARDOLF. Ať jsem dáblův! Chtěl bych, aby má tvář vám vjela do břicha.

FALSTAFF. I pomoz Pánbůh! To bych jistě shořel záhou.

Nu co, vy čepýřivá paní kvočno,¹⁶⁶ ještě jste mi nevypátrala, kdo mne tu u vás okradl?

HOSTINSKÁ. Jakže, pane Johne, co to myslíte, pane Johne? Myslíte, že přechovávám ve svém domě zloděje? Já prohledala, já 5 vyslychala a se mnou také můj manžel¹⁶⁷ muže za mužem, kluka za klukem, čeledína za čeledínem; ani pazderka chloupku se dosud v našem domě neztratila.

FALSTAFF. Vy lžete, hospodská; Bardolf tu byl oholen a ztratil mnohý chloupek a já to odpřisahám, že mi byla kapsa vybrána. 10 Jděte, — vy ženská, jděte.

HOSTINSKÁ. Kdože? Já? — Ne! To se na tebe podívám. U všech všudy, co jsem živa, to mi ještě nikdo v mém vlastním domě neřekl.

FALSTAFF. I jděte mi, však vás tuze dobře znám. 15

HOSTINSKÁ. Ne, pane Johne; vy mne neznáte, pane Johne. Já znám vás, pane Johne; vy jste mi dlužen peníze, pane Johne, a teď si hledáte spor, abyste mne o ně ošidil. Tucet košil jsem vám koupila na to vaše nahé tělo.

FALSTAFF. Pytlovinu, šerednou pytlovinu. Všechny jsem je rozdala 20 pekařkám a ty si z nich nadělaly moučných sít.

HOSTINSKÁ. Jako že jsem poctivá žena, holandské plátynko to bylo, loket po osmi šilincích. A kromě toho jste mi ještě dlužen, pane Johne, za stravu a pití a půjčené vám peníze, čtyřiadvacet 25 liber.

FALSTAFF. Ten zde byl také při tom; ať si platí.

HOSTINSKÁ. Tenhle? Ach nastojte, to je chuděra; sám nemá, co by za nehet vlezlo.

FALSTAFF. Jakže! Chuděra? Podívejte se na jeho obličej; kohopak už potom zvete boháčem? Dejte si do mincovny jeho nos, dejte 30 si do mincovny jeho tváře; já nezaplatím ani haléře. Cože? Chcete si ze mne udělat zeleného mladíčka? Což si nemohu už ani ve vlastní hospodě zdřímnout a nebýt přítom okraden? Ztratil se mi pečetní prsten po mém dědovi, stál nejméně čtyřicet hřiven. 35

HOSTINSKÁ. Ó jemináčku, slychala jsem prince říkat nevím kolikrát, že ten prsten byl měděný.

FALSTAFF. Ej, což! — Princ je janek a dareba. U sta hromů, kdyby byl zde, namlátí¹⁶⁸ bych mu jako psu, kdyby to řekl.

(Vystoupí PRINC JINDŘICH a PETO, vojensky si vykračujícíe.
Falstaff proti nim hraje na hůlku jako na píšťalu.)

- Co jest, můj hochu? Fouká tedy vítr z téhle strany, opravdu?
Musíme se všichni dáti na pochod?
- 5 BARDOLF. Ano, dva a dva jako trestanci v New-Gatu.¹⁶⁹
HOSTINSKÁ. Milostivý pane, prosím vás, vyslyšte mne.
PRINC JINDŘICH. Nu což, paní Čiperná? Co dělá tvůj muž? Mám
ho rád; je to poctivý člověk.
HOSTINSKÁ. Můj dobrý pane, slyšte.
- 10 FALSTAFF. Prosím tě, nech ji být a poslechni mne.
PRINC JINDŘICH. Co chceš, Jene?
FALSTAFF. Onehdy v noci jsem usnul tady za čalounem a někdo
mi vybral kapsy. Ten zdejší dům se zvrhl na hampejz; kapsy zde
nejdou jisty.
- 15 PRINC JINDŘICH. Co se ti ztratilo, Jene?
FALSTAFF. Uvěříš mi, Jindro? Tři neb čtyři bankovky po čtyřiceti
librách a pečetní prsten po mém dědovi.
PRINC JINDŘICH. Tretka za nějakých osm denárů.
HOSTINSKÁ. To jsem mu také řekla, milostivý pane, a řekla jsem
20 mu, že Vaše Milost to také povídala; a, milostivý pane, on mluví
o vás velmi hanebně, takový nadavačný člověk, jak už je; a řekl,
že vám namlátí.
PRINC JINDŘICH. Jakže! To přece neřekl?
HOSTINSKÁ. Když to neřekl, ať není věrnosti, poctivosti ani
25 ženskosti ve mně.
FALSTAFF. V tobě není více věrnosti než v dušené švestce,¹⁷⁰ více
poctivosti než v honěné lišce, a co do ženskosti, paní Mariana,
žena loupežníková,¹⁷¹ by si mohla vůči tobě zahrát na policajtku.
I jdi mi, jdi, ty jedno stvoření.
- 30 HOSTINSKÁ. Jen dále, jaké stvoření, jaké stvoření?
FALSTAFF. Jaké stvoření! — Inu stvoření, které se dostane za pouhé
„zaplat Bůh“.¹⁷²
HOSTINSKÁ. Já nejsem stvoření za pouhé „zaplat Bůh“ — to chci,
abys věděl. Jsem žena počestného muže a krom tvého rytířství
tys padouch, že mi tak říkáš.
- 35 FALSTAFF. A ty, krom své ženskosti, jsi šelma, že to zapíráš.
HOSTINSKÁ. Jaká šelma, lotře?
FALSTAFF. Jaká šelma! Vydra.
PRINC JINDŘICH. Vydra, sire Johne!! Proč vydra?

- FALSTAFF. Inu, protože není ani ryba, ani zvěřina; člověk neví,
kam s ní.
HOSTINSKÁ. Tys člověk ošemetný, že tak mluvíš. Však ty a každý
jiný ví, kam se mnou, ty padouchu.
- PRINC JINDŘICH. Máš pravdu, hostinská; on ti prahanebně na cti 5
utrhá.
HOSTINSKÁ. A také vám, milostivý pane; onehdy řekl, že jste mu
dlužen tisíc liber šterlinků.
PRINC JINDŘICH. Brachu, jsem já vám dlužen tisíc liber šterlinků?
FALSTAFF. Tisíc liber, Jindro? Milion! Tvá láska stojí za milion; 10
tys mi dlužen svou lásku.
HOSTINSKÁ. Ano, milostpane, on vám nadal janků a řekl, že vám
namlátí.
FALSTAFF. Řekl jsem to, Bardolfe?
BARDOLF. Ano, sire Johne, to jste řekl. 15
FALSTAFF. Tak jest — ale jen řekne-li mi on, že můj prsten byl
měděný.
PRINC JINDŘICH. Já říkám, že je měděný. Oповázíš se teď dostátí
svému slovu?
FALSTAFF. To mne znáš, Jindro, pokud jsi jen člověk, opovázím se; 20
ale pokud jsi princ, bojím se tě, jako se bojím řvaní lvíčete.
PRINC JINDŘICH. Proč ne lva?
FALSTAFF. Jen krále dlužno báti se co lva. A myslíš ty, že se budu
báti tebe, jako se bojím tvého otce? Ne — bojím-li se, ať mi
praskne opasek. 25
PRINC JINDŘICH. Ó, kdyby prask, jak by ti břicho spadlo přes ko-
lenal Ale, brachu, v tom tvém těle není místečka pro věrnost,
pravdu a počestnost; — je tak celé vyplněno střevy a bránicí.
Obviňovat počestnou ženu, že tě okradla! Aj, ty ošemetný, ne-
stydátý, zatvrzelý¹⁷³ darebo, bylo-li v tvé kapse něco víc než 30
krčmářské účty, zápisky z pověstných domů a za jeden haléř
cukrátek, abys lépe dýchal, — bylo-li v tvé kapse ještě jiných po-
kladů krom těch, ať jsem zlosyn. A přece stojíš na svém, a přece
nechceš se dát usvědčit? Nestydíš se?
FALSTAFF. Poslechni, Jindro! Ty víš, jak Adam padl ve stavu ne- 35
vinnosti. A co má dělat ubohý John Falstaff v těchto dnech
zlotřilých? Ty vidíš, že mám na sobě více masa než jiný člověk,
a proto více křehkosti. Ty se tedy přiznáváš, že to byl ty, jenž
vybral mi kapsu?
PRINC JINDŘICH. Tak se mi to už nějak zdá. 40

FALSTAFF. Hostinská, já ti odpouštím. Jdi a připrav snídani; miluj svého manžela, dohlédni k čeledi a važ si svých hostů. Mne nalezneš povolným ve všem, co poctivě rozumno. Vidíš, jsem usmířen. A teď, prosím tě, už jdi. *(Odejde hostinská.)*

5 Teď, Jindro, k novinkám ode dvora. Co s tou loupeží, chlapče, — kterak se to urovnalo?

PRINC JINDŘICH. Ó, ty má líbezná hovězino,¹⁷⁴ musím být stále ještě tvým dobrým andělem. Peníze jsou vráceny.

FALSTAFF. Ó, to vracení se mi nelíbí; je to dvojitá práce.

10 PRINC JINDŘICH. Jsem nyní s otcem za dobré a zmožu vše.

FALSTAFF. Tedy především — to buď tvůj první čin — ať mi oloupíš královskou pokladnici; a k tomu neumytýma rukama.¹⁷⁵

BARDOLF. To učíňte, milostivý pane.

PRINC JINDŘICH. Johne, opatřil jsem ti místo v pěchotě.¹⁷⁶

15 FALSTAFF. Přál bych si, aby to bylo na koni. Kdežpak jen najdu někoho, kdo umí dobře krásti? Ó, co bych dal za hezkého zloděje, tak dvaadvacetiletého nebo tak něco. Jsem hanebně v úzkých. Nuže, aspoň Bohu díky za ty buřiče; — neublíží nikomu než lidem poctivým. Chválím si je za to, velebím si je.

20 PRINC JINDŘICH. Bardolfe!

BARDOLF. Milosti?

PRINC JINDŘICH. Jdi a doruč toto psaní lordu Janu z Lankastru, mému bratru Janovi; a to zde jest pro lorda z Westmorelandu. *(Odejde Bardolf.)*

25 Teď, Peto, na kůň, na kůň, neboť jest nám do oběda ujet třicet mil. *(Odejde Peto.)*

Ty, Johne, zítra přijď do Templehallu¹⁷⁷

o druhé s poledne, tam dozvíš se,

jaká ti hodnost vyhrazena jest,

30 a na zbroj obdržíš tam peníze.

Zem hoří; Percy na výši tou chvílí;

a teď buď my, neb on se k pádu schýlí. *(Odejde.)*

FALSTAFF. Ó, vzácná slova! Bohatýrský svět!

Hej, hostinská, hned snídani mi stroj!

35 Kéz krčma ta mým bubnem¹⁷⁸ byla v boj! *(Odejde.)*

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ

SCÉNA PRVNÍ

Tábor povstalecký u Shrewsbury.

(Vystoupí HOTSPUR, WORCESTER a DOUGLAS.)

HOTSPUR. Tak jest, můj čácký Skote! — Kdyby se 5

v tom krásném věku pravda neměla

za pochlebenství, takou pochvalu

by Douglas bral, že vojín jediný

těch dob by neměl taký ráz co on,

jsa bernou mincí v světě veškerém. 10

Ví Bůh, že pochlebovat neumím;

já nenávidím hladké jazyky;

však lepší místo nemá v srdci mém

nižádný člověk, než je máte vy.

Mé slovo na to, pane; zkuste mne. 15

DOUGLAS. Tys králem cti a v světě nedýše

tak silný muž, bych nevzdoroval mu.

HOTSPUR. Jen vzdorujte, a dobře.

(Vystoupí POSEL s listem.)

Jaký list 20

mi neseš? — Mohu vám jen děkovat.

POSEL. Ten dopis posílá vám otec váš.

HOTSPUR. List od něho! — Proč nepřišel on sám?

POSEL. On nemoh, pane, těžce churaví.

HOTSPUR. Ha! — Jak má nyní na churavost kdy 25

v tak bouřný čas? — Kdo šikuje mu lid?

Kdo velí vojsku, které táhne k nám?

POSEL. To svěřil, pane, dopisu, ne mně.

WORCESTER. Rci, prosím tě, zda leží v posteli?

POSEL. On ležel, mylord, již čtyři dny, 30

než vyjel jsem, a při mém odjezdu
se obávali o něj lékaři.

WORCESTER. Kéž časů stav se dřív byl urovnal,
než touto nemocí byl navštíven!

5 Tak nikdy jako teď být neměl zdráv!

HOTSPUR. Teď nemocen, teď chřadnout! Nemoc ta
nám sahá na krev díla našeho

a nákazou již čpí sem v tábor náš.

10 Zde píše mi, že vnitřní choroba —

a že mu skrže posly nebylo

10 tak rychle možno svolat přátele

a také že to neměl za radno

10 tak nebezpečnou a tak vážnou věc

krom sobě svěřit duši cizejší.

15 Však smělou radu dává nám tu přec,

jít kupředu i v malém sdružení

a zkusit, jak nám štěstí příznivo;

15 neb, jak nám píše, nelze váhat teď,

an král má jistě zprávy o našich

20 všech úmyslech. — Co tomu říkáte?

WORCESTER. Ta nemoc otcova nás ochromí.

HOTSPUR. Řez nebezpečný; utat jeden úd.

A přec ne tak: že nyní schází nám,

25 se horším býti zdá, než shledáme;

neb zdaž by dobře bylo vsadit vše,

čím bohatí jsme, na jediný vrh?

Tak velkou sázku svěřit rozmaru

30 pochybné chvíle! — Věru nebylo;

neb tím bychom se večtli v samu hloub

30 a duši naděje a dospěli

až na pokraj a mezník nejzazší

svých osudů.

DOUGLAS. Tak vpravdě bylo by,

kdež teď nám zbývá milá záloha;

35 my směle utráceti můžeme

v té naději, že nabudeme zas;

a v tom nám žije těcha ústupu.

HOTSPUR. Toť útulek a domov ochranný,

když dábel s nezdarem se zamračí

40 na naše dílo v samém panenství.¹⁷⁹

WORCESTER. Přec jen bych rád, by otec váš byl zde. —

Sám ráz a jakost díla našeho

sil dělení nám nedovolují;

5 neb mnozí, nevěduce příčiny,

proč nepřišel, se budou domnívat,

že opatrnost, věrnost, nelibost

10 nad naším podnikem jej zdržely.

A pomněte, jak výklad takový

proud bojácných mužů jinam obrátit

10 a naše právo uvést v pochybnost;

neb jest vám dobře vědomo, že nám,

kdož odboj zvedli, nutno stříci se

všech přísných šetření a ucpati

kdekerý otvor, každou špehýrku,

15 jíž střežlo by nás oko rozumu.

Ta nepřítomnost otce vašeho

jak odhrnovala by oponu,

a nevěducím zjevuje se strach,

o němž se dřív jim ani nezdálo.

20 HOTSPUR. Vy přeháníte; já zas vykládám

si jeho nepřítomnost v prospěch ten:

že dává lesk a vyšší mínění¹⁸⁰

a větší smělost naší velké věci,

25 než kdyby hrabě sám byl přítomen;

neb lidé musí domnívati se,

když bez něho se můžem pozvednout

a čelit říši, s jeho pomocí

že celou obrátíme na ruby.

Až dosud všechno dobře dopadá

30 a všechny klouby naše celé jsou.

DOUGLAS. Jak jenom srdce mužů si toho přát.

Nám v Skotsku slovo bázeň neznámo.

(Vystoupí SIR RICHARD VERNON.)

HOTSPUR. Strýc Vernon! Z celé duše vítám vás.

35 VERNON. Dej Bůh, mylorde, aby noviny,

jež nesu, stály za uvítanou.

Lord Westmoreland se sedmi tisíci

jest na pochodu sem a s ním princ Jan.

HOTSPUR. Co škodí! — Dále?
 VERNON. Potom zvěděl jsem,
 že osobně sám král vtrh do pole
 a s velkou, silnou mocí kvapí sem.
 5 HOTSPUR. On bude vítán též. Kde jeho syn,
 ten rychlonohý třeštil, Waleský princ,
 a jeho druzi, jimiž celý svět
 byl stranou odstrčen, by po svých šel?¹⁸¹
 VERNON. Jsou všichni ve zbrani a bojovní;
 10 jak pštrosi pernatí, když třepou vzduch,¹⁸²
 jak orli nově vyšli z koupele;¹⁸³
 v svých zlatých krzdech jako obrazy,
 tak plní jarosti jak měsíc máj
 a nádherní jak slunce červenové,
 15 tak bujná jako malá kůzlata
 a divocí jak mladí bykové.
 Já viděl mladistvého Jindřicha,
 jak šišák na lbi, pláty na stehnech
 a v pyšné zbroji jako křídlatý
 20 se Merkur v sedlo lehce vyhoup tak,
 jak z oblaků by anděl dolů slet,
 by poharcoval s bujným Pegasem
 a hrdou jízdou okouzloval svět.
 HOTSPUR. Nic dál, nic dál; jak slunce březnové,
 25 ba hůř, ta chvála živí zimnici.
 Ať přijdou, táhnou sem jak oběti
 v svých okrasách a plamenožraké
 je dívce dýmné války¹⁸⁴ přinesem
 co žertvu horkou, krvácející.
 30 Mars ozbrojený na svém oltáři
 tu sedět bude v krvi po uši.
 Já hořím, slyším-li, že blízko tak
 ten vzácný plen a ještě není náš.
 Kde jest můj kůň, by hromu klínem nes
 35 mne k hrudi toho prince Waleského!
 Ha, srazit má se Jindřich s Jindřichem,
 oř s ořem, sok až soka udolá
 a jeden klesne jako mrtvola.
 Ó, že jen tady není Glendower!
 40 VERNON. Mám více novin; z Worcesteru doslech jsem,

jak jel jsem kolem, on že nemůže
 svá vojska sebrat do čtrnácti dnů.
 DOUGLAS. Toť zpráva nehorší, již doslýchám.
 WORCESTER. To, na mou věru, mrazivý má zvuk.
 HOTSPUR. Jak četná asi jest moc králova? 5
 WORCESTER. Na třicet tisíc.
 HOTSPUR. Budsi čtyřicet! —
 Když Glendower ni otec přítomen,
 at lid náš stačí na tak velký den.
 Nuž, prohlédněm si vojska, přátelé,
 10 den soudný blízko, zemřem vesele.
 DOUGLAS. Nic o smrti; z ní strach mne nezachvátí,
 neb do půl roku nemám se co báti. (*Odejdou.*)

SCÉNA DRUHÁ

Silnice u Coventry.

15

(*Vystoupí FALSTAFF a BARDOLF.*)

FALSTAFF. Bardolfe, zajed mi napřed do Coventry a dej mi tam
 nalít láhev sektu. Naše vojsko potáhne skrz; chceme na noc do
 Sutton-Colfieldu.¹⁸⁵
 BARDOLF. Ráčíte mi dát peníze, setníku? 20
 FALSTAFF. Založ to, založ.
 BARDOLF. Ta láhev dělá tolar.
 FALSTAFF. A udělá-li ho, vezmi si ho od cesty, a udělá-li jich dva-
 cet, nech si je všechny; za dobré ražení stojím. Řekni mému
 poručíku Petovi, aby mne očekával na konci města. 25
 BARDOLF. Řeknu, setníku. Buďte zdrav! (*Odejde.*)
 FALSTAFF. Nestydím-li se za své vojáky, at jsem nasolený hňup!¹⁸⁶
 Já po čertech zneužil toho královského verbířství. Na místě sto
 a padesáti vojáků sebral jsem tři sta a několik liber šterlinků. Ne-
 odvedl jsem nikoho než řádné hospodáře a svobodnické synky; 30
 doptával jsem se jen po ženiších, kteří již měli v kostele dvě
 ohlášky; po takovém zboží napolo vařených¹⁸⁷ peciválů, kteří
 by zrovna tak rádi slyšeli ďábla jako buben, po takových, kteří
 se bojí výstřelu z pušky víc než jednou postřelená koroptev¹⁸⁸
 neb zraněná divoká kachna. Sbíral jsem si jen samé takové boží- 35
 dárky, kteří nemají srdce v těle větší než špendlíkové hlavičky —

a ti se mi všichni z vojny vyplatili! A teď sestává můj celý pluk ze samých praporečníků, desátníků, závodčích a svobodníků — chlapů tak rozedraných jako Lazar na těch malovaných plátech, kde hltaví psi mu rány lízají; z takových, kteří nikdy nečichli k vojančině, ale jsou vyhnaní, zlodějští sluhové, mladší synové mladších bratrů, odbojní sklepníci a zbankrotělí štolbové: rakovina pokojné země a dlouhého míru, desetkrát hanebnější rozedraní než starý vojenský praporec. A takové mám, aby vyplnili místa těch, kteří se z vojny vyplatili, a vypadá to všechno jako sto a padesát otrhaných marnotratných synů, kteří se nedávno vrátili od pasení vepřů a od koryt mláta a pomejí.¹⁸⁹ Nějaký ferina potkal mne cestou a řekl mi, že jsem okradl všechny šibenice a naverboval oběšence. Lidské oko nevidělo takových hastrůšů! S těmi nepotáhnou skrz Coventry, to je jisto — ne; ti chlapi táhnou rozkročmo, jako by měli železa; — a já skutečně jsem jich většinu nabral z kriminálů. V celé mé setnině není víc než jedna a půl košile; a ten půl košile jsou dva ubrousky k sobě sestehované a přechozené přes ramena jako hlasatelský pláštík bez rukávů; a ta košile, abych pravdu řekl, je ukradena hospodskému v Svatém Albanu nebo tomu krčmáři s červeným nosem v Daventry.¹⁹⁰ Ale, co na tom; na každém plotu najdou prádla dost.

(*Vystoupí PRINC JINDŘICH a WESTMORELAND.*)

PRINC JINDŘICH. Jak jest, nadmutý Janku? Jak se daří, žoku?
 25 FALSTAFF. A hle, Jindra! Jak se máš, ztřeštěný chlapče? Co tě, k čertu, přivedlo do Warwickshiru? — Ach — mylord Westmoreland — prosím odpustte; já myslel, že Vaše Vzácnost jest už ve Shrewsbury.
 WESTMORELAND. Ba věru, sire Johne, jest víc než čas, abych tam byl a také vy; ale má vojska jsou již tam. Král, tolik vám říci mohu, nás všechny už netrpělivě očekává; musíme táhnout celou noc.
 FALSTAFF. Aj což, o mne se nebojte; já mám tak oči na vše strany jako kočka, když krade smetanu.
 35 PRINC JINDŘICH. Ba věru, smetanu, neboť té jsi se už tolik nakrad, že se z tebe udělala hrouda másla. — Ale řekni mi, Janku, kdo jsou ti chlapi, co táhnou za tebou?
 FALSTAFF. Jsou moji, Jindro, moji.
 PRINC JINDŘICH. Co živ jsem neviděl tak zchátralou chasu.

FALSTAFF. Jen mlč, jen mlč; dost dobří k napíchání; krmeníčko pro prach, krmeníčko pro prach.¹⁹¹ Vyplní jámu zrovna tak dobře jako někdo lepší; inu, brachu, smrtelní lidé, smrtelní lidé.
 WESTMORELAND. Ano, sire Johne, ale přec jen se mi zdá, že jsou nějak až příliš nuzní, vychrtlí — zežebračelí.
 FALSTAFF. Co do jejich nuzáctví, nevím věru, odkud je mají, a vychrtlost, jsem jist, nepochytili ode mne.
 PRINC JINDŘICH. To ne, na to bych vzal jed, leda by se na tři prsty sádla na žebrech zvalo vychrtlostí. Ale, brachu, pospěš si, Percy jest už v poli.
 FALSTAFF. Král jest v táboru?
 WESTMORELAND. Jest, sire Johne, a bojím se, že příliš dlouho otálíme.
 FALSTAFF. Nuže,
 kdo v boj jde poslední a k hodům záhy, dost
 je chabý bojovník, však čiperný je host. (*Odejdou.*)

SCÉNA TŘETÍ

Povstalecký tábor u Shrewsbury.

(*Vystoupí HOTSPUR, WORCESTER, DOUGLAS a VERNON.*)

HOTSPUR. Dnes večer udeříme na něho.
 WORCESTER. To nelze.
 DOUGLAS. Dáváte mu výhodu.
 VERNON. Ni za mák.
 HOTSPUR. Tak? — Což pomoc nečeká?
 VERNON. My též.
 HOTSPUR. Má jistou, my však pochybnou.
 WORCESTER. Měj rozum, strýče, nehni se tu noc.
 VERNON. Té rady dbejte.
 DOUGLAS. Špatně radíte;
 z vás mluví strach a srdce mrazivé.
 30 VERNON. Tou hanou, Douglase, mne ušetřte: — jak živ jsem! — a já troufám životem to dotvrdit —, když velí kupředu mi pravá¹⁹² čest, tak málo se slabou se radím bázní, jako, pane, vy neb kterýkoli Skot, jenž dnes je živ.

To ať se zítra v bitvě ukáže,
kdo z nás se bojí.

DOUGLAS. Ano, nebo dnes.

VERNON. Je dobře.

5 HOSPUR. Ano, večer, povídám.

VERNON. Ne, ne, to nelze. Velmi divím se,
že muži války zkušeni jak vy
to nevidíte, jaké překážky
jsou na závalu naší výpravě.¹⁹³

10 Část jízdy mého strýce Vernona
jest ještě na pochodu; jízdectvo
vašeho ujce Worcestra teprv dnes
k nám dorazilo, takže jeho pých
a oheň spí a jeho srdnatost
15 od ostré jízdy zkrotla, ochabla,
že jeden kuň sám sebe není půl.

HOSPUR. To s jízdou nepřátelskou rovněž tak;
je schválena a cestou zemdlena;
část lepší u nás již si oddechla.

20 WORCESTER. Voj královský jest počtem větší nás,
jen probůh, strýče, dočkej ostatních.
(*Zazní polnice k vyjednávání.*)

(*Vystoupí SIR WALTER BLUNT.*)

25 BLUNT. Vzkaz milostivý nesu od krále,
přán bude-li mi sluch a šetrnost.

HOSPUR. Sir Walter Blunt buď vítán; a dejž Bůh,
by s námi jednoho byl smýšlení!
Z nás mnohý si vás váží, a i ten
jen proto vaše velké zásluhy
30 vám závidí a jméno proslulé,
že nejste z našich, ale proti nám
že stavíte se jako nepřítel.

35 BLUNT. A nedejž Bůh mi nikdy jinak stát
tak dlouho, dokud mimo zákonnost
a pravý řád se obracíte vy
na křížmem pomazaný majestát.
Než k mému úkolu. — Král poslal mne,
by seznal vašich stesků povahu;
proč z prsou obecného pokoje

tak smělý odboj vyvoláváte
a učíte vždy věrnou jemu zem
tak smělým ukrutnostem. Jestli král
kdy vašich zásluh nějak zapomněl
— jež, sám jak uznává, jsou přemnohé —,
on chce, by vyřkli jste své stížnosti
a vaše přání rychle splní se
i s úroky a milost vršitá
se dá i vám i těm, kdož svedeni
k té vzpouře byli vašim vnuknutím.

HOSPUR. Jest laskav král; a král, jak známo nám,
ví čas, kdy slibovat, kdy platit má.
Můj otec, strýc a já jsme dali mu
tu hodnost královskou, již nosí teď;
a když měl sotva šestadvacet svých
15 a chorý v úctě světa, ubohý
a poníženy, nikým nedbaný
a nuzný vyhnanec se domů krad,
můj otec uvítal ho na břehu,
a slyše ho se Bohem dokládat
20 a přísahat, že jenom přichází,
by stal se Lankasterským vévodou,
své léno vzal a vyprosil si mír
— což činil nevinnosti slzami
a řečí horlivostí kypící —,
25 můj otec v svého srdce dobrotě
a dojat soustrastí mu přísahal,
že dá mu pomoc svou — a také dal.
Tu lordové a říšští baroni
když znamenali, že Northumberland
30 se k němu kloní, ať byl velký kdo
neb malý, přicházeli s poklonou
a vítali ho v městech, vesnicích
a tvrzích, čekali naň na mostech
a na újezdech, dary nosili
35 a přísahali mu, své dědice
mu za panoše odevzdávali,
jej sledující v zlatých¹⁹⁴ zástupech.
Tu hned, jak bývá to, když velikost
se poznává, šel o stupínek výš,
40

než kázal slib, jež mému otci dal,
když byla ještě chudá jeho krev¹⁹⁵
na ravenspurském nahém pobřeží.

A nyní, hle, již opravovati
5 chce jisté řády, přísné úkazy,
jež příliš těžce leží na říši,
a křičí o zlořádech, dělá, jak
by plakal nad bédami vlasti své,
a tváří tou a čelem líčícím
10 věc spravedlivou dobyl srdcí všech,
jimž nadhazoval svoje udice.

Šel dále; — hlavy milostníkům všem
dal srubat, které nepřítomný král
zde v zemi ponechal co vladaře,
15 když sám do irské války vytáhnul.

BLUNT. Již dost, to poslouchat jsem nepříšl.
HOTSPUR. A tedy k věci: za kratičký čas
on krále svrh a opět zakrátko
jej zbavil života a vzápětí
20 svou berni celé zemi uložil.

Co hůře, svého strýce Mortimra¹⁹⁶
— jenž, kdyby každý, co mu patří, měl,
by opravdu teď jeho králem byl —
ve Walesu nechal jako rukojmí
25 a zajatého, nevykoupěna.

Mne potupil v mých šťastných vítězstvích
a vyzvědačstvím chtěl mne polapit,
z poradní síně ujce vypudil
a ode dvora otce propustil
30 mi rozlícen, slib rušil za slibem
a křivdy za křivdou se dopouštěl,
až posléz donutil nás hledati
ten spolek bezpečí, a především
těž jeho právo na trůn vyšetřit,
35 jež příliš pochybným se býti zdá,
než aby mohlo dlouho trvati.

BLUNT. Mám donést králi tuto odpověď?

HOTSPUR. Ne, sire Waltre; jdem se poradit.

40 Vy jděte ke králi; at rukojmí
nám pošle bezpečného návratu

a časně ráno přinese můj strýc
mu od nás vyřízení. Budte zdráv!
BLUNT. Kéž přijali jste milost laskavou!
HOTSPUR. Jest možno dost, že přijmem.
BLUNT. Dež to Bůh! (*Odejdou.*) 5

SCÉNA ČTVRTÁ

York. — Arcibiskupský palác.

(*Vystoupí* ARCIBISKUP YORSKÝ a SIR MICHAEL.)

ARCIBISKUP YORSKÝ. Jen rychle, milý sire Michaeli,¹⁹⁷
10 to pečetěné psaní doneste
na křídlech spěchu lordu maršálkovi;
to dejte mému strýci Scroopovi
a druhá těm, jimž svědčí nadpisy.
Ó, kdybyste jich těžkou váhu znal,
15 však byste chvátal.

SIR MICHAEL. Tuším, mylorde,
jich obsah.

ARCIBISKUP YORSKÝ. Dosti možno. Nazejtří
jest, milý sire Michaeli, den,
20 kdy deset tisíc mužů okusí
svou sudbu, neboť u Shrewsbury, pane,
jak bezpečná mne zpráva dochází,
král s velkou mocí rychle sebranou
se utká s lordem Harrym. Bojím se,
25 an lord Northumberland jest nemocen,
jenž s vojskem svým byl první oporou,
a Glendower tam není, který též
jim cennou vzpruhou byl a nepřijde,
jsa věštbou zlekán — ano, bojím se,
30 že Percy s lidem svým je příliš slabý,
než aby s králem hned se měřit moh.

SIR MICHAEL. V tom, dobrý pane, nic se nebojte;
jeť Douglas tam a též lord Mortimer.

ARCIBISKUP YORSKÝ. Ne, Mortimer tam není.

SIR MICHAEL. Však jest tam Vernon, Mordake, Harry Percy 35

a mylord Worcester s množstvím bujarých
a čackých vojnů a šlechticů.

ARCIBISKUP YORSKÝ. Tak jest; leč král má vojsko vybrané
po celé zemi; Waleský princ je tam,

5 Jan z Lankastru, ctihodný Westmoreland,
Blunt bojovný a množství rovných jim
a vzácných mužů v zbrani proslulých.

SIR MICHAEL. Nic nepochybujte, že statečný
je odpor čeká.

10 ARCIBISKUP YORSKÝ. Méně nedoufám;

však nutno báti se, a nejhorší
by předešlo se, jenom pospěšte;
neb nebude-li Percy míti zdar,

15 král, dříve než svá vojska rozpustí,
nás hodlá navštívit, doslechnuv
o našem spolku, a jen moudro jest
se proti němu silně opevnit.

A proto spěšte. Jiným přátelům
psát ještě musím. Tedy buďte zdráv! (*Odejdou.*)

JEDNÁNÍ PÁTÉ

SCÉNA PRVNÍ

Královský tábor u Shrewsbury.

(*Vystoupí* KRÁL JINDŘICH, PRINC WALESKÝ, LORD JAN Z LANKASTRU,
SIR WALTER BLUNT a FALSTAFF.) 5

KRÁL JINDŘICH. Jak krvavě to slunce začíná
se jevit nad tím chludem lesnatým!
Den bledne jeho rozjitřeností.

PRINC JINDŘICH. Polední¹⁹⁸ vítr hlásnou polnicí
jest jeho úmyslů a v lupení 10
svým dutým hvizdem bouří zvěstuje
a vřavy plný den.

KRÁL JINDŘICH. Tož v souladu
buď s poraženými; neb rmutno zdát
se nic nemůže těm, kdož zvítězí. (*Zazní polnice.*) 15

(*Vystoupí* WORCESTER a VERNON.)

KRÁL JINDŘICH. Nuž jak, mylorde Worcestre! Zlá to věc,
že vy a já se potkáváme tak.

Vy oklamal jste naši důvěru
a způsobil, že měkký míru šat
jsme odložili, bychom vtěsnali 20
své staré údy v ocel surovou.

To zlá je věc, mylorde, zlá to věc.

Co tomu říkáte? Či nechcete
ten hrubý uzel války ohyzdné 25
zas rozdrhnout a znovu zabořit
v kruh poslušnosti, kde jste vydával
tak pěkný a tak přirozený svit,

a přestati již meteorem být,
postrašným divem, znamením, jež zlo
a zhoubu věští nezrozeným dnům?

WORCESTER. Můj kníže, slyšte!

5 Co mne se týče, opravdu bych rád
sklon svého žití strávil v pokoji,
než ujišťuji vás, že neshody
dne tohoto jsem nikdy nehledal.

KRÁL JINDŘICH. Vy nehledal jste ji — jak došlo k ní?

10 FALSTAFF. Rebelie mu ležela na cestě a on ji zved.

PRINC JINDŘICH. Ticho, ty paštko,¹⁹⁹ ticho!

WORCESTER. Zalíbilo se Vaší Milosti
odvrátit přízeň svého pohledu
i ode mne i domu našeho.

15 A přec vám, pane, musím vzpomenout,
že z vašich přátel první byli jsme
a nejbližší. Svou berlu úřední
jsem pro vás zlomil v době Richarda

20 a dnem i nocí jel vám tryskem vstříc
vám ruku políbit, když hodností
a významem jste nebyl daleko
tak silen a tak šťasten jako já.

Byl jsem to já, můj bratr, jeho syn,
kdož přivedlí vás domů, odvážně

25 se na vzdor postavivše hrozbám dob.
Vy přísahal jste nám, to v Doncastru
jste přísahal, že nezamýšlíte
nic proti říši, nežádaje víc

30 než dědictví vám nově připadlé,
hrad Gaunt²⁰⁰ a lankasterské vévodství;
a k tomu přispět vám jsme slíbili.

Leč v krátké době štěstí sprchalo
vám deštěm na hlavu a velikostí

35 vás taká zaplavila potopa,
že naši pomoci a tím, že král
byl vzdálen, pro zlořády bujných dob
a pro svá utrpení zdánlivá

40 a následkem též větrů bouřlivých,
jež krále v irských válkách neblahých
tak dlouho zdržely, až v Anglicku

byl všude považován za mrtva —

že z hejna těchto výhod lákavých

jste hbitě sobě příležitost vzal

a uchopil se vlády otěží,

svých doncasterských přísah²⁰¹ zapomněl

a námi vypiplán jste měl se k nám

jak nevděčnické mládě kukačky

se k vrabci²⁰² chová: hnízdo zaleh nám

a naším krmením vzrost velce tak,

že ani naše láska nesměla

vám přijít na oči pro samý strach,

by od vás pohlčena nebyla.

Však naše bezpečnost nás nutila

vám ručím křídlem z očí odletět

a zvednout odboj ten, v němž čelíme

vám takovými jenom prostředky,

jež proti sobě sám jste ukoval,

tož nevlídnostmi, tváří hrozivou

a víry rušením a věrnosti,

již slíbil jste, když podnik váš byl mlád.

KRÁL JINDŘICH. To všechno jste si v články sepsali

a vykřikovali to na trzích,

čtli z kazatelen, aby vzpoury šat

se jakous pěknou látkou ovroubil,

jež lákala by oči vrtkavé

změn chtivých lidí, nuzných reptalů,

již zevlují a ruce sobě mnou

nad každou zmatkuplnou novotou.²⁰³

A nikdy vzpoura nouzi neměla

o také barvy pomíjející,

by natřela svou věc, ni o chmurné

ty žebráky, již hladovi jsou dob,

kdy vraždění a spousta zavládnou.

PRINC JINDŘICH. Tak mnohá duše z obou našich vojsk

to rozdvojení draze zaplatí,

až srazíme se v boji. Řekněte

jen svému bratrovci, že Waleský princ

ve chvále Percyově zajedno

je s celým světem. Při mých nadějích²⁰⁴

— ten podnik nyní jsem vyjímám —,

o statečnějším nevím šlechtici,
víc jaře chrabrém, chrabře bujarem,
víc odvážném a smělém, jenž teď živ,
by věk náš zdobil činy velkými.

5 Já sám, k své hanbě musím doznati,
jsem v ctnostech rytířských byl nedbalcem
a za takého, slyším, on mne má;
leč zde před majestátem otcovým
dím tak: Ať velké jméno své i čest
10 má přede mnou co výhodu, já chci,
by z obou stran se ušetřila krev,
s ním zkusiti své štěstí v souboji.

KRÁL JINDŘICH. A my si, princí Waleský, troufáme
tě dáti v sázku tu, ač nesčetné

15 nás pochybnosti od ní zrazují.
Ne, milý Worcestre, ne, my milujem
svůj národ vše, milujem i ty,
kdož svedení jsou vaším bratrovcem,
a chtějí-li jen milost přijmouti,
20 i on i oni, vy, ba kdokoliv
mně bude přítel zas a jemu já.
To rcete svému bratrovci a vzkaz
mi přineste, co hodlá učinit;
leč nechce-li se poddat, k službě nám
25 jsou naše moc²⁰⁵ a strašná odplata,
a ty svůj úkol splní. Jděte již;
teď nechcem rušení být odpovědí;
náš vlídný dar ať moudře vzíti hledí.
(*Odejdou Worcester a Vernon.*)

30 PRINC JINDŘICH. Svůj život vsadím, že to nepřijmou.
Ten Douglas a ten Hotspur pospolu
si s celým světem válčit troufají.

KRÁL JINDŘICH. Nuž tedy každý vůdce před svůj pluk;
jak odpovědí, udeřme na ně;
35 a spravedlivou věc nám ochraň Bůh!

(*Odejdou všichni kromě prince Waleského a Falstaffa.*)

FALSTAFF. Jindro, uvidíš-li mne v bitvě ležet na zemi a obkročíš
mne takhle,²⁰⁶ bude to přátelská služba.

40 PRINC JINDŘICH. Nikdo jiný než kolos ti nemůže prokázati takovou
přátelskou službu. Hezky se pomodli a sbohem.

FALSTAFF. Rád bych, aby už to bylo před spaním, Jindro, a vše-
chno v pořádku.

PRINC JINDŘICH. Mlč; však jsi Bohu dlužen smrt. (*Odejde.*)

FALSTAFF. Ten dluh ještě neprošel a nerad bych jej platil dřív.
Načpak bych se také vtíral²⁰⁷ někomu, kdo mne nevolá? Nu, 5
toho nechme být; vždyť mne kupředu pobodává čest. Je pravda;
ale jakžpak, jestli mne čest probodne,²⁰⁸ až půjdu kupředu? Co
potom? — Může-li mi čest přidělat nohu? Ne. — Nebo ruku?
Ne. — Nebo ulevit, když rána bolí? Ne. — Čest se tedy nevyzná
v ranhojičství? Nevyzná. — Co je čest? Slovo. — Co je slovo 10
čest, co je ta čest? Vzduch. — Pěkný účet! — Kdo ji má? Ten,
kdo umřel ve středu. — Cítí ji? Necítí. — Slyší ji? Neslyší. —
Je tedy smyslům nepřístupna? — Ano, u mrtvých. Ale nežije-li
snad u živých? Ne. — Proč? Utrhačství toho nedopustí. Proto
ji nechci. — Čest jest pouze malovaný náhrobní štít a tím končí 15
můj katechismus. (*Odejde.*)

SCÉNA DRUHÁ

Povstalecký tábor.

(*Vystoupí WORCESTER a VERNON.*)

WORCESTER. Ne, sire Richarde, můj bratrovec 20
to nesmí zvědět, jak štědré jest
a vlídné nabídnutí královo.

VERNON. Přec nejlíp, když to zví.

WORCESTER. Pak běda nám!

25 Jet k nevíře, ba zhoľa nemožno,
by král nám slib své lásky dodržel.
On bude stále podezírat nás
a najde čas, by ztrestal tento hřích
zas v jiných vinách. Podezírání,
30 co živi budem, bude stooké;
neb zradě věří se jak lišce jen,
jež sebekrotší, sebelaskavěj
ať chována i uzavírána,
se vrátí k lsti své krve divoké.
35 Jak chcem se tvařme, smutně, vesele,
náš pohled zle se bude vykládat

a budem krmeni jak v stáji brav,
 čím pečlivěji, tím své smrti blíž.
 Vin bratrovcových zapomenou snad,
 neb omlouvá je mladost, horká krev
 5 a jméno přijaté: vždyt splašený
 to Hotspur, potřestěný Ohnivec.
 Vše jeho viny na mé hlavě jsou
 i jeho otce: my ho zavlékli,
 a protože se od nás nakazil,
 10 co pramen zla to zaplatíme vše.
 Tož, milý strýče, Jindřich nikterak
 ať nezví o nabídce králově.
 VERNON. Nuž, vyřídte, co libo; přísvedčím.
 Hle, tady přichází váš bratovec.

15 (Vystoupí HOTSPUR a DOUGLAS. V pozadí
 důstojník.)

HOTSPUR. Můj strýc se vrátil. — At se rukojmí,
 lord Westmoreland, hned doprovodí zpět. (Odejde důstojník.)
 Co, ujče, nového?
 20 WORCESTER. Král bez prodlení k bitvě stroj se.
 DOUGLAS. Tož vyzvěte ho lordem Westmorelandem.
 HOTSPUR. Vy, lorde Douglase, to vyřídte.
 DOUGLAS. To věru učiním, a velmi rád. (Odejde.)
 WORCESTER. Král nejeví ni zdání milosti.
 25 HOTSPUR. Vy snad jste o ni prosil? Bůh vás chraň!
 WORCESTER. Já ve vši mírnosti mu vyložil
 náš stesk a jeho věrolomnosti,
 což napravil on tím, že odpřisáhl,
 že byl by někdy křivě přisahal.
 30 Nás buřiči a zrádci nazývá
 a chce to jméno nenáviděné
 svou zpuhovou zbraní zbičovati v nás.

(Vrátí se DOUGLAS.)

DOUGLAS. Svě meče chopte, páni, do zbraně!
 35 Neb čacké vyzvání jsem do hrdla
 vrh králi Jindřichu a Westmoreland,
 jenž byl nám rukojmím, je odnese,
 což musí krále rychle vyzvednout.

WORCESTER. Princ Waleský, strýče, vstoupil před krále
 a zval vás na souboj.

HOTSPUR. Ó kéž ten spor
 nám dvěma pouze ležel na hlavách
 a nikdo v boji neuřítíl se
 5 než já a Jindřich Monmouth! Mluvte jen,
 jak vyzýval mne? — Zdali s pohrdou?

VERNON. Ne, při mé duši, nikdy, co jsem živ,
 jsem neslyšel tak skromné vyzvání,
 10 leč by snad bratr bratra vybízel,
 by pocvičil a pošermoval s ním.
 On dal vám vše, co muži přísluší,
 rtem knížecím vás chválou vyzdobil,
 jak letopis vám sčítal zásluhy,
 vás ještě lepším čině chvály své
 15 tím, že ji lehkou viděl vůči vám.

A co mu po knížecku slušelo,
 on mluvil s uzarděním o sobě
 a káral svoji mladost nezdatnou
 tak pěkně, jak by dvojím duchem vládl,
 20 tož poučuje, učil sebe sám.
 A na tom přestal; ale dovolte
 mi říci světu: Přežije-li on
 to dnešní záští, nikdy Anglicko
 tak vděkuplné čáky nemělo,
 25 tak zneuznané v jeho bujnosti.

HOTSPUR. Ty, strýče, myslím, zamilován jsi
 do jeho bláznovství; já neslyšel,
 že kdy byl králevic tak divoký
 a rozmařilý. Ale buď jak buď,
 30 dnes do večera paží vojína
 jej obemknu, že pod mou dvorností
 se zachvěje. Nuž hurtem do zbraně!
 A druzi, vojíni a přátelé,
 co činit máte, lépe uvažte
 35 než já, jenž nemám daru jazyka,
 bych výmluvností rozohnil vám krev.

(Vystoupí POSEL.)

POSEL. Zde psaní pro vás, mylorde.

HOTSPUR. Teď nemám kdy je číst. — Ó pánové,
čas života je krátký! Strávit pak
i tuto špetku podle, bylo by
až příliš dlouhé, kdyby život jel
5 na hodinové rafi a již
se končil udeřením hodiny.
A žijem-li, ať šlapem po kráľích;
a umřem-li, toť bohatýrská smrt,
když umírají s námi knížata!
10 I svědomí je klidné: krásnat zbroj,
když v dlaň ji tiskne spravedlivá věc.

(Vystoupí JINÝ POSEL.)

POSEL. Již vzhůru pane, král se kvapem blíží.

HOTSPUR. Dík za to, že mne z řeči vyrušil,
15 neb v mluvení se nějak nevyznám.
Jen ještě to: Čiň každý muž, seč jest,
a já zde tasím meč, jež potřísnit
chci krví nejlepší, s ním setkati
se mohu v tento nebezpečný den.
20 Teď Esperance a Percy — kupředu!
Ať zazní všechny²⁰⁹ války nástroje
a k hudbě té se všichni obejmém;
neb mnohý z nás, při nebesích a zemi,²¹⁰
tak po druhé se loučit nebude.
25 (Polnice. — Obemou se a odejdou.)

SCÉNA TŘETÍ

Pláň mezi oběma tábory.

(Vystoupí KRÁL JINDŘICH s VOJSKEM. — Hluk bitevní. — Potom
vystoupí DOUGLAS a SIR WALTER BLUNT.)

30 BLUNT. Kdos ty, že neustále v bitvě tak
mi stoupáš v cestu? Jakou hledáš čest
na mojí hlavě?

DOUGLAS. Věz, že Douglas jsem
a v bitvě honím tebe, protože
35 mi říkají, žeš král.

BLUNT. A pravdu dí.

DOUGLAS. Lord Stafford draze už dnes zaplatil
tvou podobu; neb, králi Jindřichu,
jej místo tebe skolil tento meč
a skolí tebe též, když nevzdáš se.

BLUNT. Já nebyl zrozen k poddávání se,
ty hrdý Skote; a ty nalezněš
zde krále, který pomstí Stafforda. (Bojují. — Blunt padne.)

(Vystoupí HOTSPUR.)

HOTSPUR. Ó Douglase, tak u Holmedonu
se střetnout s tebou, nikdy nad Skotem
bych nebyl zvítězil.

DOUGLAS. Vše hotovo,
vše vyhráno. Zde bezdech leží král.

HOTSPUR. Kde?

DOUGLAS. Zde.

HOTSPUR. Ten, Douglase? Ó ne, znám jeho tvář,
to statný rytíř byl a zval se Blunt;
jen podobně byl oděn jako král.

DOUGLAS. Jdi blázen s duší tvou, ať kamkoli!²¹¹
20 Tu vydluženou hodnost zaplatils
až příliš draze. Proč jsi řek, žeš král?

HOTSPUR. Král vyslal mnohé v boj v svém brnění.²¹²

DOUGLAS. Můj meč mi svědkem, já mu pobiju
ta všechna brnění a povraždím
mu celou šatnici kus po kuse,
až krále dopadnu.

HOTSPUR. Nuž vzhůru, dál!
Až dosud každý statně bojoval. (Odejdou.)

(Ryk bitevní. — Vystoupí FALSTAFF sám.)

FALSTAFF. V londýnských krčmách jsem si dával střílet na dluh²¹³
a tady se střelby bojím; zde to člověku nakřídoujou hned na
lebku. — Ouha, kdožpak jsi ty? — Sir Walter Blunt! — Tady
máš tu svou čest! — V tom není marnivosti! — Jsem rozpálen
jako roztavené olovo a zrovna tak těžký. Bůh mi uchraň tělo
35 olova; nepotřebuji více váhy než své vlastní útroby. Zavedl jsem
ty své otrhance tam, kde jim náležitě nasolili. Z mých sto a pa-

desáti zůstali na živu sotva tři a ti se hodí před městské brány, aby tam žebrali až do smrti. Ale kdo tu přichází?

(Vystoupí PRINC JINDŘICH.)

PRINC JINDŘICH. Jak, ty zde zahálíš? — Svůj meč mi dej!

5 Tak mnohý šlechtic leží utuhlý
pod jásajících soků kopyty
a dosud nepomstěna jeho smrt. —
Svůj meč mi zapůjč.

10 FALSTAFF. Ach, Jindro, prosím tě, dovol mi, abych si chvilku
oddechnul. Nejlitější Turek²¹⁴ co živ nevykonal takové skutky
rekovné jako já dnes. Percymu dal jsem co proto; ten už je
v bezpečí.

PRINC JINDŘICH. Ba věru jest, a živ, by zabil tě.
Svůj meč mi dej.

15 FALSTAFF. Ne, Bůh svědkem, Jindřichu, — je-li Percy živ, ty můj
meč nedostaneš; ale chceš-li, vezmi si mou bambitku.

PRINC JINDŘICH. Sem s ní! — Co, je v tom pouzdru?

FALSTAFF. Ano, Jindřichu. — Je horko, je horko;²¹⁵ tím zde ukro-
tím kdekteřého sektáře v říši.

20 (*Princ vytáhne mu z pouzdra láhev sektu.*)

PRINC JINDŘICH. Jak — je nyní čas na žerty a šprýmy?
(*Hodí lahvi po něm. — Odejde.*)

25 FALSTAFF. Nuže, je-li Percy živ, probodnu ho. Přijde-li mi do cesty,
dobrá; — neučiní-li to a přijdu-li mu schválně do cesty já, at
udělá ze mne sekaninu. Mně není po chuti taková šklebícť
se čest, jakou zde má sir Walter Blunt. Mně dejte život! Budu-li
jej moci uchovat, dobře, nebudu-li, čest přijde sama sebou
a konec. (*Odejde.*)

SCÉNA ČTVRTÁ

30 Jinde na bojišti.

(*Ryk bitevní. — Útoky. — Vystoupí KRÁL JINDŘICH, PRINC
JINDŘICH, LORD JAN z LANKASTRU a HRABĚ WESTMORELAND.*)

35 KRÁL JINDŘICH. Již prosím, Jindřichu, jdi z bojiště,
až příliš krvácíš. Lord z Lankastru
tě doprovodí.

LANKASTER. Nikdy, mylorde,
leč krvácel bych též.

PRINC JINDŘICH. Váš Majestát
se vrat; sic vaší nepřítomností
by zlekali se naši přátelé.

KRÁL JINDŘICH. Tak učiním. — Mylorde Westmorelande,
vy doprovodíte jej do stanu.

WESTMORELAND. Nuž pojdte, princí, já vás povedu.

PRINC JINDŘICH. Mne vést, mylorde? — Toho netřeba.

Bůh uchovej, by taký lehký šrám
10 Waleského prince zahnal z bojiště,
kde šlechta leží v krvi zdupána
a vraždíc jásá odbojnická zbraň!

LANKASTER. My příliš dlouho odpočíváme,
můj strýče Westmorelande, pojdte již,
15 kam volá povinnost; již probůh dál!
(*Odejdou princ Jan a Westmoreland.*)

PRINC JINDŘICH. Tys, přísámbůh, mne zklamal,²¹⁶ Lankastre;
já nemyslíl, žeš bohatýrský tak.

Dřív jako bratra jsem tě miloval,
20 však, Jene, teď jak duši svou tě ctím.

KRÁL JINDŘICH. Já viděl ho se bránit Percymu
od bujařej se bil, než čekal jsem
od nedorostlého tak hrdiny.

PRINC JINDŘICH. Ten hoch nám všechněm ohně dodává. (*Odejde.*) 25

(*Vystoupí DOUGLAS.*)

DOUGLAS. Zas jiný král! — Jak hydře hlav jich roste!

Věz, že jsem Douglas, osudný všem těm,
30 kdož nosí tyto larvy. — Kdo jsi ty,
jenž představuješ krále osobu?

KRÁL JINDŘICH. Král sám, jenž v srdci želí, Douglase,
žeš jeho stínů tolik potkal již,
leč krále nikoli. Mám synů dvě,
ti na bojišti tebe hledají
a Percyho; leč vida, šťastně tak
35 žeš na mne pad, chci boj podniknout sám;
a tak se braň.

DOUGLAS. Mám strach, žeš opět jenom králův stín,
a přece věru vedeš si co král;

však můj jsi dojista, at kdokoliv,
a tak tě přemohu. (*Bojují. — Král je ohrožen.*)

(*Vrátí se PRINC JINDŘICH.*)

PRINC JINDŘICH. Ty mrzký Skote, hlavu pozvedni,
5 sic nikdy více už ji nevzpřímíš!

Duch reka Shirleye a Staffordův
a Bluntův jest v mé paži. Waleský princ
ti hrozí, který nikdy neslibí,
10 co splatit nehodlá. (*Bojují. — Douglas prchá.*)

Jen vesele,
můj pane! — Jak se daří, Milosti?
Sir Gawsey o posilu vzkazuje
a Clifton též. Jdu ke Cliftonovi.

KRÁL JINDŘICH. Ó stůj a chvíli sobě oddechni.

15 Tys pozbyté zas nabyl důvěry
a dokázal, že o můj život dbáš,
tím, žes tak rekovně mne obránil.

PRINC JINDŘICH. Ó Bože, ti mi velmi křivdili,
kdož říkali, že kdy jsem přál vám smrt.

20 Když tak, to moh jsem nechat nad vámi
tu Douglasovu ruku rouhavou
a byla by vás usmrtila tak²¹⁷
jak všechny jedovaté lektvary
a uspořila synu zrádný čin.

25 KRÁL JINDŘICH. Spěš za Cliftonem; a já na pomoc
jdu siru Nikolaji Gawseymu.²¹⁸ (*Odejde.*)

(*Vystoupí HOTSPUR.*)

HOTSPUR. Tys Jindřich Monmouth, nemýlím-li se.

PRINC JINDŘICH. Ty mluvíš, jak bych zapřítí se chtěl.

30 HOTSPUR. Jsem Jindřich Percy.

PRINC JINDŘICH. Tedy přechrabrý
jest buřič toho jména přede mnou.

Jsem Waleský princ a, Percy, nemysli,
že budeš slávu se mnou sdílet dál.

35 Dvě hvězdy jednou drahou nekrouží,
dva v jednom Anglicku vlást nemohou,
ty, Percy, vedle prince Waleského.

HOTSPUR. A nebudou; neb chvíle nadešla,

kdy padne jeden z nás. A dejž to Bůh,
by tvoje jméno bylo ve zbrani
tak velké nyní jako jméno mé!

PRINC JINDŘICH. Já zvětším je, než odloučíme se,
5 a pocty, jež ti pučí na přílbě,
ti skosím k ověnění hlavy své.

HOTSPUR. Tvé vychloubavosti již nesnesu! (*Bojují.*)

(*Vystoupí FALSTAFF.*)

FALSTAFF. Dobrá, Jindřichu! — Do toho, Jindrol — Však ti to
10 nebude žádná dětská hra, to mi věř.

(*Vrátí se DOUGLAS a potýká se s FALSTAFFEM, který padne jako mrtev.*
— *Douglas odejde. — HOTSPUR raněn klesá.*)

HOTSPUR. Ó Jindřichu, tys o dny mladosti
mne oloupil! — Však spíše oželím
15 ten křehký život než ty hrdé cti,
jichžs na mně vydobyl; — to zraňuje
mou mysl víc než tělo mé tvůj meč.

Leč myšlenky jsou žití otroci
a život blázen času,²¹⁹ čas pak sám,
20 jenž shlíží celý svět, se zastaví.

Ó moh bych věštit, ale zemitá
a chladná ruka smrti klade se
mi na jazyk. — Ne, Percy, ty jsi prach
a pokrm — (*Zemře.*)

PRINC JINDŘICH. — červů, Percy statečný!

Buď sbohem, velké srdce! Zlotkaná
ty ctižádosti, jak jsi vychudla!²²⁰

Když v tomto těle bydlel ještě duch,
tu těsno bylo pro ně království
30 a teď dva kroky nejbídnější prstě
mu dostačí. Ta zem, jež mrtvého
tě nese, nemá mezi živými
tak ve všem statečného šlechtice.

Cit pro přátelství kdybys ještě měl,
tak vřelou soustrast bych ti nejevil;
35 tož dovol, bych tvou zohavenou líc
svou šerpou zahalil a za tebe
si poděkoval sám, že vzdal jsem ti

ten projev něžnosti. Nuž sbohem buď
a svoji chválu vezmi do nebes!

Tvá hana s tebou at spí v hrobě tvém,
však čtena nebuď na tvém náhrobku.

(*Spatří Falstaffa na zemi.*)

Aj, starý známý! — Cožpak nemohlo
to všechno maso v sobě udržet

tu špetku žití? Jene ubohý,

buď sbohem též. Mnohého lepšího

bych člověka moh snáze oželet.

Ó, těžce bys mi scházel, kdybych živ
chtěl býti marnostem tak jako dřív!

Smrt neskolila zvěř tak tučnou dnes,

ač mnohý vzácnější v té řeži kles.

Až bude čas, dám vyvrhnout tvůj drob,

lež s chrabrým Percym v krvi do těch dob. (*Odejde.*)

FALSTAFF (*zvedaje se*). Vyvrhnout! Vyvrhneš-li mne dnes, do-
volím ti, abys mne naložil a zítra sněd. U všech rohatých, byl

svrchovaný čas se přetvařovat, sic by mne byl ten rozčertěný

skotský drak skotil na věky. — Přetvařovat se? Lhu; já nejsem

přetvářka. Být mrtev je přetvářka, neboť pouhou přetvářkou

člověka jest ten, kdo nemá v sobě život člověčí. Ale přetvařovati

smrt, když tím člověk zachová život, znamená nebýt přetvář-
kou, ale opravdovým a dokonalým obrazem života. Lepší část

rekovnosti jest opatrnost, kteroužto lepší částí jsem zachránil

svůj život. Hromši! — Mám strach před tím třaskavým Percym,
třeba byl mrtev. Což aby se přetvařoval také on a vstal? Na mou

věru, bojím se, že ten by byl o něco lepší přetvářkou! Proto si ho

ujistím; ano, a budu přísahat, že jsem ho usmrtil. Proč by nemohl

vstáti tak dobře jako já? Nic mne nemůže trestati ze lži než

oči²²¹ a nikdo mne nevidí. Tedy, brachu, (*bodne jej*) tu máš ještě

jednu ránu do stehna a táhni se mnou. (*Vezme Hotspura na záda.*)

(*Vrátí se PRINC JINDŘICH a JAN z LANKASTRU.*)

PRINC JINDŘICH. Pojď, bratře Jene, věru statečně

jsi posvětil dnes panenský svůj meč.

LANKASTER. Stůj, zvolna! — Kohopak tu máme zde?

Cos neřek, že ten tlustý muž je mrtev?

PRINC JINDŘICH. Tak jest, já viděl jsem ho mrtvého

a bez dechu a krvácející

jak ležel na zemi. — Jsi na živu,

či s naším zrakem přelud zahrává?

Mluv, prosím tě, my nechcem bez uší

svým očím uvěřit. Jsi, čím se zdáš?

FALSTAFF. Ne, toť jisto, strašidlo nejsem, ale nejsem-li John Falstaff, 5

at jsem janek. Tuhle máte Percyho (*shodí tělo na zem*). Chce-li

mne váš otec nějak vyznamenat, dobrá; nechce-li, at si po druhé

zabije Percyho sám. Doufám, že mne udělají buď hrabětem,

nebo vévodou, ujišťuji vás.

PRINC JINDŘICH. Vždyť Percyho jsem zabil sám a tebe viděl jsem 10

mrtva.

FALSTAFF. Ty žes ho zabil? — Bože, bože, jak je ten svět pro-

lhaný! To uznávám, že ležel jsem na zemi a bez dechu; a také

on. Ale vtom se vám oba najednou zvednem a bijem se celou

dlouhou hodinu podle shrewsburské zvonice.²²² Věř-li se mi, 15

dobrá, nevěří-li, at padne hřích na hlavu těm, kdož mají od-

měňovat hrdinství. Chci na to umřít, že jsem mu zasadil zde

tu ránu do stehna. Kdyby ten člověk oživil a upřel to, při-

sámůh, dal bych mu polknout kus své čepce.

LANKASTER. Co živ jsem neslyšel tak divnou věc. 20

PRINC JINDŘICH. To, bratře Jene, podivný je brouk. —

Pojď, vlož své břímě hezky na záda,

a lží-li můžeš vděku dojít,

co nejkrásněji ti ji pozlatím. (*Polnice.*)

To k ústupu se troubí; den je náš. 25

Pojď, bratře, bojištěm se ohlédnem,

kdo z našich přátel živ, kdo mrtev jest.

(*Odejdou princ Jindřich a Jan z Lankastru.*)

FALSTAFF. Půjdu za nimi, jak se říká, pro svou odměnu. Kdo se 30

mi odmění, tomu se odměň Bůh! Přiberu-li na velikosti, ustanu

přibíratí na těle; budu bráti pro pročištění,²²³ zanechám sektu

a budu uhlazeně živ, jak sluší velmoži. (*Odejde.*)

SCÉNA PÁTÁ

Jinde na bojišti.

(*Polnice.* — *Vystoupí* KRÁL JINDŘICH, PRINC JINDŘICH, LORD JAN z LANKASTRU, HRABĚ WESTMORELAND s WORCESTREM a VERNONEM jako zajatci.)

5 KRÁL JINDŘICH. Tak vždycky vzpoura došla odvety.

Zda, Worcestre zlovolný, jsme neskytli
svou milost, lásku, odpuštění všem?

10 Proč převrátil jsi naše návrhy
a bratrovcovy víry zneužil?

Tré rytířů nám padlo dnešní den
a čacký hrabě, mnohý jiný s ním
by býval ještě v tuto chvíli živ,
ty kdybys jako duše křesťanská

15 od vojska k vojsku pravou zvěst byl nes.

WORCESTER. Má bezpečnost mne k tomu nutkala
a odevzdaně beru osud svůj,
když neodvratně na mne dopadá.

KRÁL JINDŘICH. Odvedte na smrt Worcestra s Vernonem;

20 a s druhými, kdož provinili se,
chcem prodlet. (*Odejdou Worcester a Vernon se stráží.*)

Jaké zprávy z bojiště?

PRINC JINDŘICH. Ten chrabrý Skot, lord Douglas, uviděv,

že štěstí dne se zcela odvrací

25 a čacký Percy zabit, veškeří
pak jeho lidé jati postrachem,
se na útěk dal za ostatními;

leč spadnuv s návrší, tak zranil se,
že od svých stihatelů zajat byl.

30 V mém stanu Douglas jest a prosím jen,
by Vaše Milost dovolila mi
s ním podle vlastní vůle naložit.

KRÁL JINDŘICH. Od srdce rád.

PRINC JINDŘICH. Tož, bratře Lankastre,

35 vám tento čestný úkol náleží.

Vy jděte k Douglasovi; svoboden
a bez výkupného at jde, kam chce,
neb chabrost na nás²²⁴ osvědčená dnes

nás učí takých činů srdnatých
si vážit i v prsou nepřátel.

LANKASTER. Dík Vaším Láskám za ten vzácný úkol,
jež bez prodlení také vyřídím.

KRÁL JINDŘICH. Tož tedy jenom zbývá, abychom
5 své vojsko rozdělili. Synu Jene
a strýc můj Westmoreland, co nejrychlejš
se vypravíte k Yorku, abyste
tam utkali se s Northumberlandem
a Scroopem, prelátem, již pospolu,
10 jak slyšíme, jsou pilně ve zbroji.

Já sám a Jindřich táhnem do Walesu
v boj s Glendowrem a Marchským hrabětem.

Ten odboj v zemi bude ukončen,
když postihne ho ještě taký den.

15 Teď dále, když tak šťastně započato,
až dobudeme všeho, co nám vzato. (*Odejdou.*)